

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

Рэгіянальная газета

11 чэрвеня 2004 года

№24 (475)

Выходзіць па пятніцах. Выдаецца з красавіка 1995 года

Тэлетыдзень 18 старонак

Навіны рэгіёну

Дзявочы летнік

ВІЛЕЙКА. У чацвер на базе Рабунскай сярэдняй школы, ўпершыню на Вілейшчыне, адкрыўся рэгіянальны аздараўленчы летнік па духоўным, эстэтычным і экалагічным выхаванні "Берагіня" для 14-17-гадовых дзяўчат. Сюды з'едуцца падлеткі з Вілейшчыны, Мядзельшчыны і Барысаўскага раёна.

Ірына РАБУШКА.

«Маленькая краіна»

АШМЯНЫ. Работнікі Гальшанскага дома культуры адпраўляюцца на гастролі па Ашмяншчыне з дзіцячым мюзіклам "Маленькая краіна", які рэжысіравала дырэктар гэтай установы Ганна Макарэвіч. Артысты ўзялі старт з Ашмянскага дома культуры.

Ірына РАБУШКА.

У два этапы

МАЛАДЗЕЧНА. У два этапы праходзяць спаборніцтвы неваенізаваных медыцынскіх злучэнняў прадпрыемстваў горада і раёна. У чацвер выпрабаванне на гатоўнасць прайшлі 24 гарадскія каманды, пятніцу – 25 раённых. Месцам правядзення спаборніцтваў стала турбаза "Вілія".

Марына СЛІЖ.

Карову выратавалі

АСТРАВЕЦ. У сераду ў мястэчку Гудагай у каналізацыйны калодзеж правалілася карова. 8 выратавальнікаў і местачкоўцаў з дапамогай трактара, вяроўкі, троса выцягнулі жывёліну за 30 хвілін. Карова засталася жывая.

Ірына РАБУШКА.

Гулі-гулі

МЯДЗЕЛ. У вёсцы Гулі 9-гадовы хлопчык свавольнічаў з запалкамі, што скончылася падпалам гаспадарчай пабудовы. Пакуль выратавальнікі з Мядзела праадолелі 20 кіламетраў з гакам, яна згарэла дашчэнту.

Ірына РАБУШКА.

Еўрапейскі досвед

ВАЛОЖЫН. Хірург мясцовага РТМА Яўген Ліснеўскі ўдзельнічаў у 3-дзённым еўрапейскім сімпозіуме, што прайшоў у Саратаве, па праблемах прастатыту. Беларускую дэлегацыю прадставілі 14 навукоўцаў і дактароў-практыкаў.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Забіў качаргой

СМАРГОНЬ. 190 слядоў ад пабояў і ўдараў было на целе пацярпелай – 33-гадовай жанчыны. Урэшце сужыцель праткнуў яе качаргой. 35-гадовага забойцу асудзілі на 20 год пазбаўлення волі.

Ірына РАБУШКА.

Лавіся, парушальнік...

ВІЛЕЙКА. Супрацоўнікі Вілейскай міжраённай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету рэгулярна, разы 3 на тыдзень, адпраўляюцца ў рэйды па выяўленні парушальнікаў правілаў рыбалоўства, палявання і паводзінаў у лесе. Выязджаюць старшы дзяржінспектар Генадзь Лісоўскі, інспектары Алена Бандаровіч, Анатоль Пагуда, Часлаў Вербіловіч, Алег Грабянёк і вадзіцель Генадзь Нікалаевіч не толькі ў будні, але і ў выхадныя, святочныя дні.

Маршрут 8 чэрвеня пралягаў па тэрыторыі Вілейскага і Маладзечанскага раёнаў. Едучы ў машыне, інспектары звярталі ўвагу, з пункту гледжання неспецыяліста, на розныя дробязі: ці не свежыя сляды ад колаў машын засталіся на лясной дарозе, ці не стаіць над дарогай пыл, што за людзі і з чым пайшлі па беразе ручая. Так мы праехалі праз вёскі Лазавец, Цна, агледзелі вадаёмы і ручай, што знаходзяцца каля Маладзечна ў раёне завода парашковай металургіі.

На Вілейскае вадасховішча каля вёскі Вязавец прыехалі пасля абеду. Інспектары падрыхтавалі лодкі і адправіліся: адна група ў бок Ярмолічаў, другая – у бок Чэхаў. На кожнай лодцы, акрамя вёслаў, стаіць матор «Ветерок». З сабой бяруць «кошку» – металічнае грузіла на вяроўцы, якое пад вадой чапляе сетку.

Яшчэ з берага заўважылі на вадзе лодку з людзьмі. Падплылі бліжэй – на вёслах сядзяць два хлопчыкі гадоў па 10–11. Па словах маладых весляроў, лодка не іх. «Нейкі дзядзька спытаўся, ці хочам пакатацца, – растлумачылі яны. – Мы пагадзіліся, а ён папрасіў, каб загналі лодку ў затоку». «Сам "сяціцца" не захацеў», – сказаў Анатоль Пагуда пра гаспадара лодкі.

Хвілін праз 15 каля апоры лініі электраперадач «кошка» зачапіла сетку, доўгую, не менш за 10 метраў, з ячэйкамі па 40-50 міліметраў. Часлаў Вербіловіч выбраў яе – адзін падлешчык, які так і не паспеў вырасці да памераў дарослай рыбіны. Усяго ў той дзень дзве групы выбралі метраў 300-400 сетак. Бываюць дні, калі знімаюць некалькі кіламетраў снасцей. Іх інспектары забіраюць з сабой. Затым дрэнныя, з дзіркамі, камісія, у якую ўваходзяць прадстаўнікі выканкама, інспекцыі аховы прыроды, падатковай інспекцыі, знішчаюць – сякуць на дробныя кавалкі або спальваюць. Добрыя, цэлыя сеткі праз камісію па канфіскацыі пры падатковай інспекцыі прадаюць рыбгасдабываючым арганізацыям.

Затрымаць браканьераў складана. Яны хаваюцца ў зарасніках чароту, разбягаюцца па хатах. Шукаць у хаце інспектары могуць толькі з санкцыі пракурора. Самае складанае, па словах Генадзя Лісоўскага, устанавіць асобу парушальніка.

"Кожны месяц, – сказаў ён напрыканцы рэйда, – людзі плацяць ад 1 да 1,5 мільёна рублёў штрафаў. Грошы ідуць у бюджэт таго раёна, на тэрыторыі якога затрымалі парушальніка. На жаль, мы ніколі, напэўна, не застанемся без работы".

Святлана ЦІШКО.

Інспектар Вілейскай міжраённай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету Часлаў Вербіловіч здымае браканьерскія сеткі на Вілейскім вадасховішчы.

Фота Святланы ЦІШКО.

Школьнікі–бандыты

Хворых з тубдыспансера школьнікі білі палкамі, нагамі... Некаторым зламалі сківіцы. Гэта толькі эпізод крымінальнай хронікі за тыдзень.

4-я старонка

Па рэгіёне

З вандроўкі па рэгіёне вярнуліся навучэнцы сельскагаспадарчага ліцэя ў Камарове. Дапамог правесці экспедыцыю краязнаўца Іван Драўніцкі.

8-я старонка

Гросмайстар – для «Рэгіянальнай»

Чарговае заданне аматарам шашак – чытачам нашай газеты прапануе гросмайстар Леанід Вітошкін.

10-я старонка

■ ТЭАТРАЛЬНАЕ ЖЫЦЦЁ

Маладзечна праз прызму сталіц

Візітная картка: Андрыян Барткевіч, беларус, нарадзіўся ў Барысаве ў 1959 годзе. У 1988 закончыў 1-е Мінскае культасветвучылішча па спецыяльнасці рэжысёр аматарскага тэатра, у 2000 годзе – Беларускі універсітэт культуры (акцёр драмы і кіно). Цяпер – слухач Маскоўскай акадэміі перападрыхтоўкі работнікаў мастацтва, культуры і турызму (былыя Вышэйшыя рэжысёрскія курсы) на аддзяленні рэжысура драмы пад кіраўніцтвам Марка Захарава, рэжысёр-стажор Марка Захарава ў "Ленкоме", паралельна – студэнт Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў.

— Спадар Андрыян, калі не сакрэт, як вам пашчасціла трапіць у Маскву? І не проста ў Маскву, а да знакамітага Марка Захарава, у "Ленком"...

— Справа ў тым, што мая работа па п'есе Бертольда Брэхта "Матухна Кураж і яе дзеці" (дарэчы, менавіта гэтым спектаклем у 2003 годзе адкрываўся XIII сезон Мінскага аблдрамтэатра) заняла прызавое месца на рэспубліканскім конкурсе рэжысёрскіх эксплікацый і я ў якасці заахвочвання быў накіраваны на вучобу і стажыроўку ў Маскву. Адбыў ужо дзве сесіі з чатырох. Так што палова тэрміну ўжо ззаду.

Андрыян Барткевіч у ролі Ката Мікалая (першы злева) у пастаралі для дзяцей "Проста Мяфа". Пастаноўка Мінскага абласнога драматычнага тэатра ў Маладзечне.

Фота з архіву Мінскага аблдрамтэатра.

— Такім чынам вы ўжо нядрэнна павінны арыентавацца ў тэатральным жыцці расійскай сталіцы, можаце параўноўваць маскоўскія і мінскія тэатры, іхняга і нашага гледача...

— Магчыма, і так. Хаця, думаю, пытанне не зусім карэктнае. Для таго, каб больш-менш арыентавацца ў маскоўскім тэатральным жыцці, там трэба пражыць, на мой погляд, не менш за год і пастаянна хадзіць на спектаклі, бо па нейкай адной пастаноўцы немагчыма даць аб'ектыўную ацэнку трупе, тэатру ў цэлым. Але ж ад такой нагрузкі можа і "крыша паехаць". Я, напрыклад, за паўтара месяца пабываў на 43 спектаклях у 18 тэатрах. Дык тут, у Маладзечне, больш за месяц прыходзіў у сябе, асэнсоўваў, прыводзіў нешта ў сістэму, абагульняў. Зразумела, нейкія пэўныя тэндэнцыі можна ўжо і вызначыць, але ў цэлым гаварыць асцярагаюся. У Маскве дзяржаўнай падтрымкай карыстаюцца 88(!) тэатраў. Уяўляеце? Я ж пабываў толькі ў невялікай частцы гэтага тэатральнага "архіпелага" ці нават "мацерыка". Так што вялікіх высноў ад мяне не чакайце. Магу расказаць толькі свае асабістыя ўражанні.

Тэатры, як і ўся Масква ўвогуле, вельмі розныя. Ёсць квітнеючыя, элітныя, якія могуць практычна ні ў чым сабе не адмаўляць. А ёсць і такія, што ледзь зводзяць канцы з канцамі. Ды што далёка хадзіць за прыкладамі. Вось, скажам, МХАТ імя Чэхава пад кіраўніцтвам Алега Табакова – ён на ўзлёце, грыміць, "квітнее і пахне". А МХАТ імя Горкага Таццяны Даронінай – наадварот цяпер у занепадзе.

Што тычыцца рэпертуару, то выбар п'ес – велізарны. Ад прасценькіх незамысловатых камедый да культавых спектакляў са складанай рэжысурай, складаным падтэкстам. І ўсе яны знаходзяць свайго гледача. Сапраўдны тэатрал практычна заўсёды зможа паглядзець той спектакль, які захоча.

Нават у элітных тэатрах цэны на білеты даступныя для большасці гледачоў. Скажам, у тым жа "Ленкоме" яны вагаюцца ад 3 да 12 долараў. І заўсёды – аншлаг. А ёсць жа яшчэ і кантрамаркі для студэнтаў, напрыклад. Іншая справа, што няма білетаў. Іх "размятаюць" тыдні за два да спектакля, а то і раней.

Маскоўскі глядач прывучаны да тэатра. Гэта ўжо добрая традыцыя – у выхадныя схадзіць на спектакль. І не на абы-які, а ў канкрэтны тэатр, на канкрэтную пастаноўку, дзе іграюць канкрэтныя акцёры. Я, напрыклад, у "Ленкоме" чатыры разы глядзеў "Блазна Балакірава", двойчы – "Утаймаванне свавольнікаў", з задавальненнем пераглядзеў бы "Матылька" ў тэатры-майстэрні Фаменкі. Так і шмат хто з масквічоў. Для беларускага ж (нават мінскага) гледача наведванне тэатра ў большасці выпадкаў – гэта падзея, а не норма. Хаця Мінск не сказаць каб быў абдзелены ў плане тэатральнага жыцця. Возьмем якую-небудзь газету з тэатральнай афішай: Нацыянальны акадэмічны тэатр оперы і балета, Нацыянальны тэатр, Дзяржаўны музычны тэатр, Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр, Рускі тэатр, Тэатр беларускай драматургіі, Тэатр-студыя кінаакцёра, Маладзёжны тэатр эстрады, Тэатр юнага гледача, мінскі драмтэатр "Дзея Я?", Малы тэатр у ДК прафсаюзаў... І ўсё ж, і ўсё ж...

У Маладзечне ёсць некалькі соцень сапраўдных тэатралаў, іх колькасць павялічваецца. Зала аблдрамтэатра ніколі не пустуе. Радуе, што і ў ДК чыгуначнікаў спектаклі таксама праходзяць з аншлагам. Значыць, тэатр запатрабаваны і ў нас.

— А вы, спадар Андрыян, "пакруціліся", як кажуць, у асяроддзі маскоўскіх акцёраў і рэжысёраў? Як яны жывуць?

Зноў жа не буду казаць за ўсіх. Ёсць вельмі багатыя і вельмі бедныя тэатры. Марк Захараў – вельмі ўмелы і таленавіты прадзюсер. У многім дзякуючы яму "Ленком" і існуе ў цяперашнім стане. Адзін спектакль прыносіць у сярэднім 10 тысяч долараў. Кожны чалавек атрымлівае свой акцёрскі мінімум у памеры 4500 расійскіх рублёў ды даплаты за занятасць, папулярнасць і г.д. А таму сярод акцёраў сустракаюцца і добра забяспечаныя людзі, якія шмат што могуць сабе дазволіць.

І тут я хачу ў нейкай меры "развянчаць" міф аб "багемным жыцці", аб вясёлых вечарынках пасля спектакляў, п'янках. Ва ўмовах жорсткай канкурэнцыі, барацьбы за гледача гэта проста недапушчальна. Гэта шлях да занападу, шлях у нікуды. "Ленком" сёння, напэўна, самы цвярозы тэатр у Расіі. І вялікая заслуга ў гэтым Марка Захарава. Прыемна паглядзець на такіх "зорак", як Пяўцоў, Караченцаў, Збруеў, Абдулаў – выдатнейшая фізічная і творчая форма. Гэта акцёры-універсалы, акцёры-асобы. Тут вельмі высокая планка патрабаванняў. І калі ты ёй адпавядаеш, то значыць ты адбыўся як акцёр альбо як рэжысёр. Я вельмі задаволены, што мне пашчасціла вучыцца і стажыравацца ў такім калектыве і ў такіх майстроў сцэны.

Гутарыў Валеры МАРКЕЛАЎ.

■ ДУМКІ ЎСЛЫХ

Ці патураць?

— Мама! Мама! – нёсся над базарнай плошчай прарэзлівы дзіцячы крык. Ля дзяўчынкі, што так настойліва клікала маці, спыняліся людзі, стараючыся суцешыць, прапаноўвалі дапамогу. Малая нічога і нікога не хацела чуць. Прыціскаючы да грудзей вялікага вушастага зайца, яна клікала маму.

Тая з'явілася нечакана. Выйшла з-за палаткі, што гандлявала цацкамі. "Ку-пі!", — добра пастаўленым голасам закрычала дзяўчынка. "Ку-пі зай-ца, а то дадому не пайду!"

"Сіл няма, — звяртаючыся да натоўпу людзей, які сабрала вакол сябе крыклівая дачка, — стала тлумачыць маладая маці. Амаль кожны дзень куплю цацкі, а ёй усё мала. Такой настойлівай, хваравіта-нервовай расце, ніякага зладу з ёй няма. І калі толькі ўсё гэта пройдзе?"

"А ніколі, — уступіў у гутарку сівы дзядок, — што ўвесь час з цікавасцю назіраў за гэтай сцэнай. Будзеце патураць, ніколі не пройдзе". І, схапіўшыся за дзягу, рушыў да малой. "Я табе зараз як лупцану па тым месцы адкуль ногі растуць, не захочаш ні зайца, ні слана, —стаў ён страшыць дзяўчо. Іш, гвалт падняла, марш дадому!.."

Смешна зморшчыўшы нос дзяўчынка, на выгляд якой можна было даць не больш чатырох гадоў, наставіла перад сабой рукі і з усяго разгону як дасць дзеду ў грудзі. "Бач, не памагло, — сумеўся той. А я сваіх траіх пры дапамозе гэтай штукі ў людзі вывеў".

Што тут можна сказаць. Нават у адной сям'і дзеці не бываюць аднолькавыя. Яны не могуць расці і развівацца па нейкай адзінай для ўсіх раз і назаўсёды выведзенай формуле. Узроставыя пераходы бы той дзеючы вулкан, з кратэра якога вывяргацца і лава, і небяспечныя камяні. Псіхолагі кажуць, што пужацца не трэба. Важна ва ўсім разабрацца, уважліва прыслухацца, улавіць надыходзячыя ў дзіцячай душы перамены, пастарацца знайсці агульную мову.

"Як можна было выхаваць такое паслухмянае дзіця, ды яшчэ без мужа, адной?", — часта пыталіся ў маёй знаёмай. Яна няўпэўнена паціскала плячыма і толькі сваім добрым знаёмым расказвала, што з чатырох гадоў адносіцца да сына, як да дарослага чалавека. Расказвае яму пра свае праблемы, цяжкасці, раіцца як быць у той, альбо іншай сітуацыі. Разам яны мыюць бялізну, ходзяць у магазіны, размяркоўваюць сямейны бюджэт. Пры гэтым маці ніколі не імкнулася выхаваць у яго сляпое паслушэнства. Заўсёды тлумачыла прычыны сваіх патрабаванняў, знаходзячы даходлівыя і важкія аргументы.

Яе сыну ўжо 17. За гэты час жанчына ні разу не пачула ад яго патрабавальнае: "Дай!". "Мама, ты можаш купіць?", — пытаецца хлопец, калі яму што-небудзь трэба. Атрымліваецца, абнову спраўляюць. Не, адкладваюць да зарплаты, авансу. У гэтай сям'і не патураюць, тут проста паважаюць адно аднаго.

Разважала Марына СЛІЖ.

■ АГЛЯД

Часопісы для ўсіх

Гарадскія бібліятэкі атрымоўваюць вялікую колькасць перыядычных выданняў. Акрамя даўно знаёмых «Мурзилки» і «Вясёлкі», з'яўляюцца на паліцах часопісы з новымі назвамі: «Классный журнал», «Розовый слон», «Мир техники для детей», «Вы и ваш компьютер».

«Классный журнал» запрашае малых чытачоў наведаць дэтэктыў-клуб і дапамагчы ў расследаванні крымінальных спраў. Аўтары часопіса расказваюць пра новы дыснееўскі мультфільм «В поисках Немо», чым у вольны час займаюцца удзельніцы гурта «Фабрика» і аб чым у дзяцінстве марыла Глюкоза. Часопіс прапануе навіны з усяго свету, інфармацыю пра камп'ютэрныя гульні, а таксама пра кіна-, відэа- і DVD-прадукцыю.

Больш падрабязна пра камп'ютэрныя гульні, Інтэрнэт і новыя тэхналогіі ў камп'ютэрным свеце расказвае часопіс «Вы и ваш компьютер». На старонках нумароў, што выйшлі з пачатку года, можна знайсці адказы на пытанні: як працаваць з антывірусам Касперскага — адной з самых вядомых антывірусных праграм? (№1 за 2004 год); што такое рэйд-масіў? (некалькі цвёрдых дыскаў, якія забяспечваюць захаванасць вашай інфармацыі. Падрабязнасці — у №2).

Аўтамабілі, караблі, авіяцыя. Гісторыя і сучаснасць. Матэрыялы на гэтыя тэмы вы знойдзеце на старонках часопіса «Мир техники для детей». А таксама даведаецеся аб гісторыі крэйсера «Варяг», аб трансаўстралійскім ралі сонцамабіляў, аб тым, якімі бываюць рэактыўныя рухавікі.

Зімовы сад у кватэры? Лёгка! Стварыць яго гаспадыням дапаможа часопіс «Наша усадьба». Ён падкажа, што падорыць жанчыне зграбнасць і здароўе, якая чарэшня самая смачная, і адкажа яшчэ на мноства пытанняў.

Для самых маленькіх выдаюцца часопісы «Качели», «Микки Маус», «Том и Джерри», «Познайка», для падлеткаў — «Штучка», «Маруся», «Ровесник», «COOL». Усе гэтыя і некаторыя іншыя выданні можна пачытаць у бібліятэцы «Верасок» (Вялікі Гасцінец, 121).

Дзіна ПЯТРОЎСКАЯ.

■ ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ

Засеем стадыён

ВІЛЕЙКА. Сёння Вілейскі гарадскі стадыён нагадвае пераараное поле.

– За некалькі дзесяткаў гадоў эксплуатацыі, гаворыць старшыня райспорткамітэта Віталь Вайда, – футбольнае поле прыйшло ў поўную непрыгоднасць. Таму вырашылі "адрамантаваць". Знялі стары дзёран. Купілі 260 кілаграмаў насення "спартыўнай" травы коштам болей за тры мільёны рублёў. Сеяць будзем малагабарытнай нямецкай сеялкай, якую дасць Вілейскі сортаўчастак.

Два сезоны, пакуль не сфарміруецца паўнацэнная каранёвая сістэма, гуляць на полі стадыёна будзе нельга. Затое ў будучым, спадзяецца Віталь Вайда, віляйчане будуць мець футбольнае поле еўрапейскага ўзроўню.

Ігар КІЦІКАЎ.

"Пасяўная" прыйшла на футбольнае поле Вілейскага стадыёна. Больш за 3 мільёны рублёў выдаткаваў гарадскі спартыўны камітэт на набыццё насення спецыяльнай "спартыўнай травы". Фота Ігара КІЦІКАВА.

Курсы валют НБ РБ

	3.6 руб.	10.6 руб.
Долар ЗША	2153,00	2156,00
Еўра	2642,27	2631,51
Злоты	567,40	572,34
Літ	765,32	762,11
Расійскі рубель	74,11	74,26
«Вулічныя» курсы ў Маладзечне		
Долар	2145/2165	2145/2165

Маладзечна

Цэны на рынку

Прадукты	Цана (руб.) 2.6	9.6
Кілбаса с/вэндж., 1 кг	13900	13900
Сасіскі, 1 кг	5020	5020
Селядзец, 1 кг	2500	2500
Рыс, 0,9 кг	1100	1100
Грэчка, 0,9 кг	1500	1500
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1500	1570
Алей, 1 л	2200	2200
Маянэз, 200 г	530	530
Кава «Пеле», 100 г	2400	2400
Шпроты, бляшанка 160 г	1200	1200
Соус там.«Мінскі», 0,5 л	1000	1000
Цыбуля рэпчатая, 1 кг	1150	1100
Капуста, 1 кг	1200	1200
Морква, 1 кг	300	500
Лімоны, 1 кг	2700	2900
Апельсіны, 1 кг	2000	2000
Яблыкі, 1 кг	1300	1300
Клубніцы, 1 кг	7500	6300
Чарэшні, 1 кг	7000	3800

Сялянскія прадукты

Малако, 1,5 л	900	900
Смятана, 1 л	2000	2000
Масла, 1 кг	5000	5000
Тварог, 1 кг	2300	2400
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1800	1800
Сала, 1 кг	3000	3000
Бульба, 1 вядро	1500	1500
Бульба малад., 1 кг	3900	2800

■ ПАДПІСКА

Будзь у нашай кампаніі!

Ідзе падпіска на "РГ". Не забудзьце падпісацца на выданне, якое не заўсёды можна набыць у шапіках "Белсаюздруку" або гандляроў. Падпіска – гарантыя пастаяннай сувязі з газетай.

Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ НА ГАЗЕТУ 63212 (63369) (індэкс выдання)

Рэгіянальная газета — Колькасць

На 2004 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды (індэкс) (адрас)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

ПВ месца літара — 63212 (63369) (індэкс выдання)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА НА ГАЗЕТУ Рэгіянальная газета

Кошт падпіскі — Колькасць

На 2004 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды (індэкс) (адрас)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

■ ДАПАМОГА АД КАЛЕГ

Папаўненне на колах

МАЛАДЗЕЧНА. У мясцовым аддзяленні Міністэрства па надзвычайных сітуацыях (МНС) з'явіўся першы спецыяльны пажарны аўтамабіль, які надзвычай эфектыўны пры рабоце ў выніку дарожна-транспартных здарэнняў, і ўвогуле пашырае спектр аварыйна-выратавальных работ.

Такая машына на Нямеччыне каштуе 5 тысяч еўра. За ўдвая больш грошай праз Інтэрнэт раскупляюць жыхары Афрыкі і Паўднёвай Амерыкі. Маладзечанцам яна дасталася бясплатна. Цяпер у горадзе 9 нямецкіх аўтамабіляў.

Апошні передалі калегі і сябры з нямецкага Эслінгена. Да лютага іншаземцы яшчэ самі карысталіся гэтай тэхнікай. Машына 1974 года выпуску, з прабегам у 25 тысяч кіламетраў. Яна мае поўны камплект гідраўлічнага абсталявання, што дазваляе перарэзаць метал таўшчынёй да 25 міліметраў. Ёсць 5-метровая тэлескапічная мачта з усталяванымі на ёй трыма пражэктарамі, якія сваім моцным святломператвараюць ноч у дзень.

5-метровая тэлескапічная мачта на спецаўтамабілі, які падаравалі маладзечанскім выратавальнікам калегі з нямецкага горада–партнёра Эслінгена, з усталяванымі на ёй трыма пражэктарамі, ператвараюць ноч у дзень. Фота Ірыны РАБУШКІ.

Да таго ж у арсенале 5 выносных пражэктараў. А таксама гумовая надзіманая падушка, што падымае да 10 тон на 80 сантыметраў у вышыню ад зямлі. Дарэчы, такая падушка каштуе прыкладна 2 тысячы долараў. У пажарнай машыне знаходзіцца пнеўматычнае абсталяванне, бандажнае прыстасаванне для заладкі прабоіны і цечаў у цыстэрнах, ёмістасцях з гаручымі вадкасцямі і якія лёгка ўзгараюцца. Яшчэ аўтамабіль абсталяваны лябёдкай з дыстанцыйным кіраваннем і 60-метровым тросам.

На словах намесніка начальніка гаррайаддзела МНС **Генадзя Самаля**, нягледзячы на вялікую колькасць тэхнікі на "борце" машыны, знаходзіцца ў ёй — усё адно, што ў легкавушцы. Ключы ад аўтамабіля ўручыў бургамістр горада Эслінгена доктар Раб. Падобная тэхніка цяпер ёсць у чатырох гарнізонах Мінскай вобласці: Маладзечне, Заслаўі, Дзяржынску, Жодзіне.

Ірына РАБУШКА.

Твой участковы

Працягваем знаёміць чытачоў з участковымі міліцыянерамі Маладзечна.

Дзмітрый Вазняк, лейтэнант, тэл. 7-45-61 (Цэнтральны ўчастак міліцыі).

Участак: вуліцы Хмяльніцкага, 1-10, Віленская, 1-39, Ламаносава, Талстога, 1-5, 8-12, Вялікі Гасцінец, 60-64.

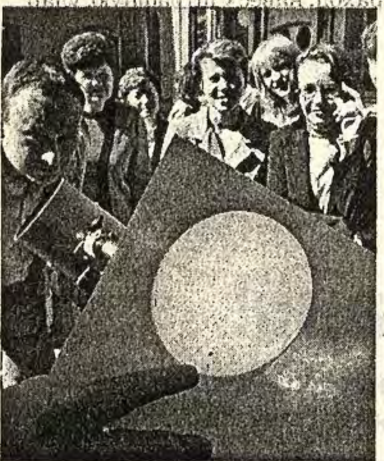
Сяргей Пузарэўскі, капітан, тэл. 7-45-61 (Цэнтральны ўчастак міліцыі),

Участак: вуліца Валынца, 2-6, Вялікі Гасцінец, 68-78, 107-119.

■ У НЕБЕ

Венера сябе паказала

У аўторак адбылася надзвычай радкая астранамічная з'ява – праходжанне планеты Венера па дыску Сонца. Зямля, Венера і Сонца ў гэтым выпадку ў касмічнай прасторы выстрайваюцца ў адну лінію.

Супрацоўнікі і студэнты Белдзяржуніверсітэта назіраюць праз спецыяльныя аптычныя сістэмы праходжанне Венеры па дыску Сонца. Фота ByMedia.Net.

Выпраўленне недакладнасці

У газеце ад 4 чэрвеня была заметка Івана Сяргея, астраному–аматара, аб праходжанні Венеры па дыску Сонца. Так вось, ён піша, што пры назіранні з'явы ў 1882 годзе Міхаіл Ламаносаў адкрыў у планеты атмасферу. Але ж Ламаносаў жыў у 1711–1765 г.г. І атмасферу планеты Венера ён адкрыў у 1761 годзе.

Я таксама цікаўлюся астраноміяй і таму гэтая памылка адразу кінулася мне ў вочы.

З павагай **Іван МІКАЛАЕЎ, 7 клас, Маладзечна.**

Ад рэдакцыі. Перапрашаем нашых чытачоў за памылку. Дзякуй Івану Мікалаеву, цёзку аўтара заметкі, дзе ён знайшоў недакладнасць, за ўважлівасць. Ламаносаў сапраўды жыў у 18–м стагоддзі і атмасферу на Венеры была ім адкрытая ў 1761 годзе.

■ ЭЛЕКТРАБЯСПЕКА

Засцеражы сваё жыццё

Як толькі чалавек вынайшаў электрычнасць, адразу з гэтай небяспечнай з'явай людзям прыйшлося лічыцца. Спачатку небяспечныя наступствы навальніц запатрабавалі ўвагі людзей, а пасля – праблем усё больш з выкарыстаннем электрычнасці ў побыце.

Для прафілактыкі пашкоджанняў панапрыдумлялі шмат чаго, але чалавек так ці інакш карыстаецца ёю кожны дзень. Як зас-тавіць чалавека быць больш асцярожным?

У Маладзечне прыдумалі даць дзецям дыктоўку на тэму "Электрычны ток – гэта небяспечна". Аб яе выніках мы размаўляем з інжынерам – энэргетыкам Маладзечанскага аддзела адукацыі Юліяй Балахонавай:

– Ці апраўдае сябе новая форма – дыктоўка?

– Безумоўна, таму што дзецям новыя формы выкладання заўсёды цікавыя. У ёй было змешчана вельмі шмат карыснай інфармацыі.

– Чым выкліканы зварот да гэтага пытання?

– Сёлета бяспецы жыцця надаецца вялікая ўвага ў сувязі з выпадкамі, якія мелі месца з-за непадрыхтаванасці вучняў школьнага ўзросту па пытаннях электрабяспекі. Напрыклад, у Гомельскай вобласці вучні 9-х класаў спрабавалі падключыць магнітафон да ЛЭП, папярэджваючы ад якой была ў шмат разоў большай за патрэбную. Ад няведання гэтага наступіла смерць.

– Але ж адной дыктоўкай не абыдзешся. Якія яшчэ мерапрыемствы распрацаваны для больш бяспечнага жыцця нашых маленькіх грамадзян?

– Былі зроблены стэнды па электрабяспецы. У СШ№11, напрыклад, прайшла выстава агітацыйных плакатаў па правільнаму карыстанню электрапрыборамі. У СШ№9 лекцыю аб карыстанні электрапрыборамі і выкананні правілаў ТБ прачытаў супрацоўнік Энерганагляду Бапыль І. І. . Лекцыю праслухалі 362 чалавекі. Шмат чаго зрабілі і іншыя школы.

– Якая колькасць людзей была адукавана падчас усіх мерапрыемстваў?

– У мяне пакуль ёсць дадзеныя аб 4000 чалавек, якія атрымалі патрэбныя веды.

– Ці плануеце што-небудзь на летні перыяд? Бо шмат дзяцей будзе знаходзіцца ў лагерах працы і адпачынку?

– Так. Будзем сачыць за правядзеннем інструктажоў, агітацыяй і прапагандай правільнага карыстання электрычнасцю. Мы зацікаўлены ў тым, каб гомельскі выпадак быў у нас папярэджаны.

Размаўляў Алесь РАЛАВЕЦ.

■ КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ, ХРОНІКА

Вось дык школьнікі!

МАЛАДЗЕЧНА. Група хуліганаў, сярод якіх былі і непаўналетнія хлопцы, пабілі без усялякіх на тое прычыны 5 пацыентаў супрацьтуберкулёзнага дыспансера.

Пацярпелыя – раней судзімыя. Іх білі драўлянымі палкамі, кулакамі, нагамі. Некаторым зламалі сківіцы. Двое вінаватых – вучні сярэдняй школы №5 – затрымалі. Узбуджана крымінальная справа.

МЯДЗЕЛ. Чацьверты раз на крадзяжы ў адной і той жа краме папаўся няўдалы злачынца.

Мужчына выбіў дзірку ў шыбе магазіна "Універсам" у райцэнтры, залез у краму. На выхадзе з магазіна яго затрымала міліцыя. Як аказалася, за жыццё гэта яго чацвёртае пранікненне менавіта ў гэты магазін. І за гэты "Універсам" ён мае ўжо 3 судзімасці.

МАЛАДЗЕЧНА. З вясковага магазіна Груздава выкралі спіртныя напоі, цыгарэты, прадукты.

Міркуецца, што злодзей "працаваў" адзін. Ён абястэчыў сігналізацыю, узламаў некалькі замкоў. Узбуджана крымінальная справа.

МАЛАДЗЕЧНА. Жонка забіла былога мужа, які хацеў зайсці да яе ў кватэру, на што меў поўнае права.

37-гадовая жанчына трапіла нажом у сэрца пацярпелага. 41-гадовая мужчыну яна пакінула на лесвічнай пляцоўцы ў доме па вуліцы Пралетарскай, 10, дзе і адбылося гэтае здарэнне. Забойца арыштаваная.

МАЛАДЗЕЧНА. 29-гадовы хлопец параніў сябе нажом у прысутнасці бацькоў.

Гэта адбылося апоўначы 4 чэрвеня ў кватэры на вуліцы Драздовіча, 5. Праводзіцца праверка.

МАЛАДЗЕЧНА. 86-гадовая бабуля недалічылася 1 тысячы 900 долараў, 85 еўра, 50 тысяч беларускіх рублёў.

Пра страту яна паведаміла ў міліцыю 5 чэрвеня. Мяркуе, яшчэ паўтара тыдні таму грошы былі. Магчыма, хтосьці падабраў ключ да яе дома. А можа, ніякага злодзея і не было, а бабуля забылася куды пераклала грошы. Ці ўзгоіце іх не мела. Узбуджана крымінальная справа.

Ірына РАБУШКА, аддзел інфармацыі "РГ".

■ СПАБОРНІЦТВЫ

Спаборнічалі інкасатары і работнікі служб бяспекі

МЯДЗЕЛ. Каманда Мядзельскага філіяла заняла трэцяе месца ў абласных спаборніцтвах сярод інкасатараў і работнікаў службаў бяспекі "Беларусбанка".

Асаблівa ўдалася мядзельцам стральба: у гэтай дысцыпліне ім не было роўных.

Аддзел інфармацыі "РГ".

■ УВАГА: ПОШУК

Знайсці чалавека

Маладзечанскім ГРАУС вышукваецца Алег Андрэевіч Гарноўскі, які прапаў без вестак. 1936 года нараджэння, ураджэнец і жыхар вёскі Вялікае Сяло Маладзечанскага раёна. 20 мая 2004 года выйшаў з дому і да гэтага часу яго месцазнаходжанне невядомае.

Прыкметы: на выгляд 65–70 гадоў, рост 165–170 см., сярэдняга целаскладу, плечы апушчаныя, твар авальны, смуглы, лоб вертыкальны, бровы дугападобныя, вочы шэрыя, валасы прамыя чорнага колеру, пры размове шапялявіць і картавіць.

Быў апрануты: шапка вушанка і футра цёмнага колеру, сіняя целагрэйка, зялёны ваўняны світэр з вялікім малюнкам на грудзях у выглядзе ромбаў, фланэлевая сарочка ў чырвона-чорную клетку з доўгімі рукавамі, штаны ваўняныя шэрыя, абуты ў зялёныя галёшы.

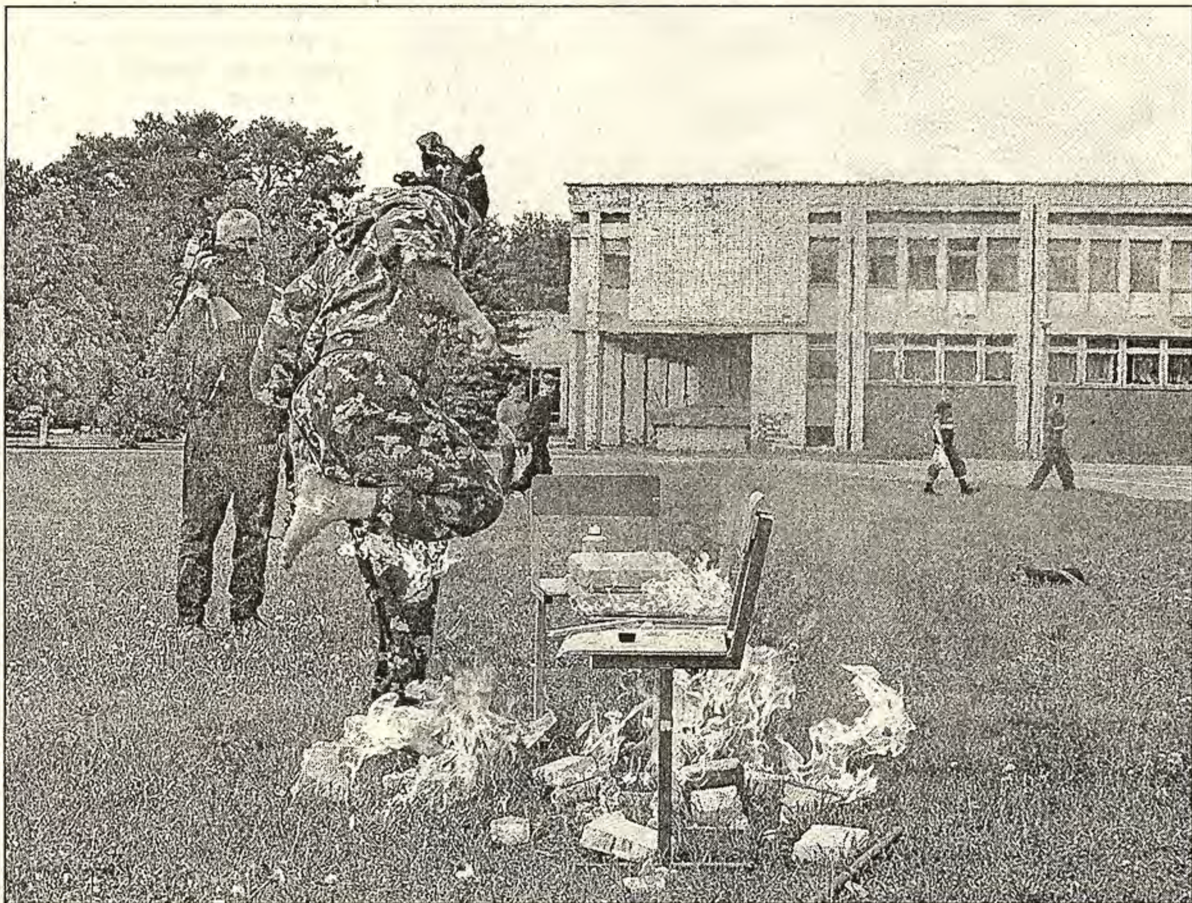
Асаблівыя прыкметы: шрам у вобласці жывата, гутарка невыразная, шапялявіць, картавіць.

Просім грамадзян, якім штонебудзь вядома пра месцазнаходжанне А.А.Гарноўскага, паведаміць у міліцыю па маладзечанскіх нумарах 7–16–56, 7–03–12, 7–61–55.

■ ДА 60-ГОДДЗЯ ВЫЗВАЛЕННЯ БЕЛАРУСІ

Па месцах памяці

Падлеткі з «Юнага дэсантніка» паказалі свае здольнасці ўдзельнікам аўтапрабегу – голымі рукамі і нагамі ламалі сілікатныя блокі, ахопленыя полымем. Фота Ігара КІЦІКАВА.

5 чэрвеня ў рамках правядзення месячніка абаронча-патрыятычнай і спартыўнай работы, прысвечанага 60-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў прайшоў аўтапрабег па маршруце г. Маладзечна – Радашкавічы – Краснае – Маладзечна – Вілейка – вёска Любань – Мядзел –Нікольцы – аздараўленчы лагер "Зубраня" – Чарэмшыцы (партызанскія базы) – Іжа – Вілейка – Маладзечна.

Галоўным арганізатарам аўтапрабегу выступіў Маладзечанскі ДТСААФ. У аўтапрабегу ўдзельнічала 230 чалавек на 6 аўтобусах і на каля 10 легкавіках. Сярод удзельнікаў былі ветэраны, выхаванцы клуба "Юны дэсантнік" з Маладзечна, ваенны аркестр вайсковай часці з Маладзечна, маракі з расійскай вайсковай базы ля Вілейкі...

Па маршруце аўтапрабегу праходзілі мітынгі, удзельнікі акцыі ўскладалі кветкі на магілы загінуўшых у вызваленні Беларусі.

На часткова рэстаўрыраванай партызанскай базе ля Чарэмшыцаў былы сакратар Куранецкага падпольнага райкама камсамола жыхарка і ганаровая грамадзянка Вілейкі Ганна Андрэева расказала, як яна, у ваенны час яшчэ маладая дзяўчына, за ноч праязджала дзесяткі кіламетраў на сваім баявым кані "Орліку", збіраючы інфармацыю пра дыслакацыю фашыстаў.

Ігар КІЦІКАЎ, Вілейка.

Былы сакратар Куранецкага падпольнага райкама камсамола жыхарка і ганаровая грамадзянка Вілейкі Ганна Андрэева ля памятнага знака на месцы былой партызанскай базы на Мядзельшчыне паблізу нарачанскай вёскі Чарэмшыцы. Фота Ігара КІЦІКАВА.

Працягваем знаёміць нашых чытачоў з фрагментамі кнігі ўраджэнак Будслава Анелі Катковіч і Вэранікі Катковіч-Клентак «Успаміны». Нядаўна ў Польшчы выйшаў пераклад на польскую мову гэтай кнігі, які завецца «Ад Будслава да ГУЛАГа». Захоўваем правапіс арыгіналу. У гэтым нумары сваімі ўспамінамі дзеліцца Анеля Катковіч. Успаміны Вэранікі Катковіч-Клентак будуць друкавацца пасля ўспамінаў Анелі Катковіч. Поўны тэкст кнігі можна знайсці на сайце http://kamunikat.net.iig.pl.

Ад Будслава да ГУЛАГа

Яда ў гэтым лагеры была яшчэ горшая, чым у папярэднім, а нейкі час мы зусім галадалі, бо не давезьлі прадуктаў. Не хапіла хлеба й бульбы. Давалі нейкую мутную поліўку тры разы ў дзень і кавалачак хлеба поўнага калючых асьцюкоў. Голад дакучаў страшна. Кладучыся спаць усьміхалася я да сябе ў духу, што пасьля ночы дастану зноў поліўкі й кавалачак калючага хлеба.

У гэтым лагеры перажыла я штосьць і вельмі прыемнае. Аднойчы, прыйшоўшы з працы, кінулася я змучаная на нары, каб адпачыць, але ня доўга ляжала. Нейкая сіла сарвала мяне з нар і накіравала ў санчасьць, у якой ніхто мяне ня знаў; бо як я раней пісала, дала сабе слова не хадзіць туды дарма. Цяпер увайшла я, гляджу, сядзіць некалькі чалавек у ёй, а між імі нейкі вайсковы, ахвіцэр. Падышла я да яго й кажу: „Гражданин доктор (адкуль я ведала, што гэта доктар, ня ведаю), я не больная, но очень устала и прошу мне дать один день отдыха".

Доктар сказаў мне разьдзецца, выслухаў мяне й адазваўся: „Вы просіце адзін дзень оддыха, а я вам даю яго два тыдні". Падумала я, што ён себе з мяне жартуе й не магла нічога зразумець. Як гэта ёсьць, калі я была сапраўды хворая, не давалі мне аднаго дня вольнага, а тут кажа адпачываць два тыдні! Гляджу на яго й вушам ня веру, не краняюся зь месца. А ён кажа: „Адзявайцеся й заўтра на работу не выходзьце!"

Вярнулася я ў барак і расказала пані Ірэне Гузар (яна цяпер жыве ў Польшчы) аб тым, што мяне спаткала ў санчасьці. Гавару: „Сама ня ведаю, выходзіць мне заўтра на работу, ці не? Пасьмяяліся нада мною ў санчасьці, ці сапраўды далі „оддых?" А яна кажа: „Сёньня ўсіх слабейшых клікалі ў санчасьць і давалі два тыдні адпачынку, так што й вам далі — на работу заўтра можаце не выходзіць."

А я нічога аб гэтым ня ведала. Хто мне падказаў пайсьці тады да лекара, якая сіла сарвала з нараў і завяла ў санчасьць?

Была вясна, прыгожая пагода, а я адпачывала. Сядзела перад баракам на сонцы й нічога не рабіла. У тым часе атрымала першую пасылку ад цёці Гэлькі, у якой была цёплая хустка, лыжка, сала й сухаркі. Адпачынак і пачка мяне падтрымалі. Пасьля двух тыдняў прадоўжылі мой адпачынак яшчэ на столькі-ж часу.

У гэтым лагеры пазнаёмілася я з Анеляй Дзевульскай, дачкой прафэсара Віленскага унівэрсытэту, вельмі прыгожай і добрай жанчынай. Асабліва цярпліва пераносіла яна ўсе цяжкасьці лагернага жыцьця. Пазнала Галіну Кобяк з Баранавіч, якая як і я хварэла гіпэртаніяй і не дачакалася волі. У лагеры памерла. Зь ёй я была вельмі блізка й пасьля яе сьмерці вельмі перажывала й плакала. Запрыязьнілася я тут з савецкай Беларускай-геаграфам Марыяй Івановай, асуджанай на 25 гадоў лагера. Яна нягледзячы на гэта не расставалася з партрэтам Сталіна!

Пасьля адпачынку пачала я зноў цяжка працаваць. Вясна хутка мінула й настала гарачае лета. Лета на Сібіры страшнае, бо зь яго прыходам паяўляюцца камары й машкара, ад якой густое паветра. Выходзячы з барака трэба надзяваць на галаву накамарнік, а ўсё роўна машкара праз малыя дзірачкі пераходзіць і кусае так моцна, так балюча. Укушанае месца пачынае пячы, чырванець і пухнуць. І хадзілі мы з апухлымі тварамі, рукамі, нагамі. А жара невыносная. Хацелася піць, а вады не было. Усе мы ў штанах доўгіх, рубашках з доўгімі рукавамі і ў велізарных камашах на гумовай падэшве, якія з ног спадалі. Нам заўсёды прывозілі боты прызначаныя для мужчын, а да мужчын траплялі малыя жаночыя нумары. Яны мучыліся ў цесным абутку, а мы ў завялікім (я едучы з лагера дамоў спаткала мужчын, яны мне расказалі, як іх абувалі). Каб машкару адагнаць, плялі мы з галінак дрэў вянкі й надзявалі іх на галаву. Ідучы так пяцёркамі я часта думала, чаму нас ніхто не сфільмуе і ў кіно не пакажа. Ці хто ўяўляе, як мы выглядалі?

Былі ў нашым лагеры машкі, якія працавалі адказаліся. Гаварылі: „Не будзем працаваць на сатану." Саджалі іх у карцар, мучылі, і гэта не памагала. Стражнікамі былі людзі спэцыяльна вышкаленыя — садысты, якім прыемнасьць давала зьдзекавацца над безабароннымі. Помню, як вывелі з карцара манашку з кайданамі на руках і далучылі да нашай брыгады. Старой яна ўжо была. Пайшла з намі ў лес, а працаваць не хацела. Стражнік пастанавіў прымусіць яе да работы. Пачаў над ёю зьдзекавацца. У лесе было многа машкары й камароў, а ён загадаў ёй зьняць кашулю, накамарнік, узяць у рукі калодку й хадзіць па пляцы ўкруг.

Анеля КАТКОВІЧ.

Працяг будзе.

БТ у Расіі

МІНСК. У шэрагу рэгіёнаў Расіі пачалося тэставае вяшчанне праграм Беларускага тэлебачання.

Як паведаміў намеснік міністра інфармацыі Беларусі Сяргей Булацкі, тэставае вяшчанне праграм Першага нацыянальнага тэлеканала Беларусі праходзіць у кабельных сетках Уральскага рэгіёну, Краснадарскага краю і Ленінградскай вобласці Расіі. Паводле яго слоў, такая магчымасць з'явілася пасля таго, як «у маі праграма Першага нацыянальнага тэлеканала была паднятая на спадарожнік». «Праграму могуць прымаць індывідуальныя абаненты і аператары кабельных сетак на тэрыторыі ад Лондана да Ашхабада і ад Уральскіх гор да, прыблізна, Германіі», — сказаў Сяргей Булацкі.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ, БелаПАН.

Маліна лясная і садовая

Ягады лясной маліны хоць і дробныя, але дыхаюць нейкім асаблівым водарам, маюць прыемны смак, а садовай – больш буйныя, не так пахнуць і, здаецца, не такія салодкія...

Самая вядомая на зямным шары — маліна чырвоная. Яна ўключае больш за 120 відаў. У Еўропе найбольш распаўсюджаная маліна звычайная.

Маліна – крыніца вітамінаў.

Фота ByMedia.Net

Дзікарослая маліна

Яе яшчэ называюць малінай лясной. Амаль заўжды сустракаецца на абочыне лясной дарогі, на дзялянцы, дзе высеклі дрэвы. Гэта кустарнік з сямейства ружакветкавых, вышыня да 1,5 м. У Беларусі маліна цвіце ў чэрвені-ліпені, пладаносіць у жніўні.

Збіраюць плады лясной маліны толькі спелыя і здаровыя ў першай палове дня ў сухое надвор'е. Ягады пераважна сушаць. Спачатку падсушваюць на сонцы, а потым дасушваюць ў печы ці ў духоўцы пры тэмпературы 35-40 градусаў, але не вышэй за 50. Высушаныя плады захоўваюць у мяшочках з тканіны ў сухіх, добра вентылюемых памяшканнях. Трэба перыядычна правяраць, каб плады не зляжаліся.

Каб пазбавіцца ад лічынак малінавага жука, ягады змяшчаюць у 1-2-працэнтны раствор паваранай солі (10-20 г на 1 л вады). Лічынкі ўсплываюць і іх лёгка сабраць лыжкай. Затым ягады апаласкваюць халоднай вадой і падсушваюць. Калі ягады чыстыя і здаровыя, іх лепш не мыць. З маліны вараць варэнне, кампоты, робяць сіропы.

Ад маліны дзікарослай да садовай

Акультурванне дзікай маліны пачалі ў XVII стагоддзі, а найбольш актыўна – у XIX, калі англійскія селекцыянеры вывелі яе буйнаплодныя і ўраджайныя сарты.

Размнажаюць маліну карнявымі атожылкамі, а некаторыя сарты і ўкараненнем верхавін. Насеннем размнажаюць толькі селекцыянеры для вывядзення новых сартоў. Паколькі маліна самаплодная, то дастаткова выбраць адзін, на крайні выпадак 2 ці 3 сарты, і пасадзіць на ўчастку ці як ахоўную зялёную паласу. Штогод трэба выразаць слабыя парасткі, а зімой трэба прыціскаць парасткі да зямлі, каб засыпаць снегам. Вясной прывязаць да калкоў ці да нацягнутага дроту. Маліна цвіце позна, а таму замаразкі ёй не страшныя.

Кажуць, што лясная маліна больш накоплівае радыенуклідаў, чым садовая. Але гэта не зусім так. Яна, як суніцы і ажыны, адносіцца да сярэдняй накапляльнасці радыяцыі. Можна збіраць яе пры шчыльнасці забруджвання да 5 Кu/кв.м. Пры гэтым трэба мець на ўвае, што любыя расліны больш накопліваюць радыенуклідаў на вільготных месцах і на глебах, якія бедныя пажыўнымі рэчывамі.

А на дачных і прысядзібных участках, якія размешчаныя ўздоўж чыгункі і аўтамабільных дарог, паблізу палёў, якія апрацаваны ядахімікатамі, зялёныя расліны (у тым ліку і садовая маліна, нават больш, чым лясная) паглынаюць шмат шкодных для арганізма чалавека рэчываў.

Чорная маліна

Усё часцей на дачных участках можна ўбачыць маліну з чорнымі ягадамі. Некаторыя прымаюць яе за ажыну. Але ў чорнай маліны няма своеасаблівага паху, і ягады ў яе адрываюцца не як у ажыны разам з пладаножкай, а аддзяляюцца ад яе як у чырвонай маліны. Гэта маліна завезена ў Еўропу з Паўночнай Амерыкі і называецца ажынападобная чорная. Атрымалася яна, мяркуюць вучоныя, ад скрыжавання маліны чырвонай з ажынай.

Лісце ў чорнай маліны цёмна-зялёнае, як і ў ажыны. Кусты дасягаюць вышыні 3 м і патрабуюць падвязкі. Не даюць атожылкаў, чым аблягчаюць уход за раслінамі. Парасткі жывуць тры гады, пакрываюцца вострымі калючкамі. Ягады больш буйныя, чым у ажыны, сабраныя ў вялікія гронкі, салодкія з невялікім адценнем. Вельмі транспартабельныя, шчыльныя, не цякуць, прыгодныя для любой перапрацоўкі і рэалізацыі.

Найбольш удачны спосаб размнажэння – укараненне верхавін. Для гэтага маладыя парасткі пры дасягненні імі 1 м прышчыпваюць. У выніку з'яўляюцца бакавыя парасткі, якія вельмі хутка растуць (10-15 см у суткі) і дугападобна нахіляюцца да зямлі. Іх у пачатку жніўня вертыкальна ці з нахілам прыкопваюць у лунку глыбінёй да 10 см. У канцы кастрычніка атрымліваюцца гатовыя саджанцы.

Ад малінавага жука расліны ратуюць уручную. Пры нападзе малінавай сцябловай мухі выразаюць маладыя парасткі ніжэй паражонага месца адразу ж, як толькі пачнуць яны вянуць. Выразаныя парасткі спальваюць.

Парасткі ў чорнай маліны адміраюць не на другім годзе, як ў звычайнай, а на трэцім, пасля пладанашэння. Тады іх выразаюць.

Пажыўныя і лекавыя якасці маліны

На хімічны састаў маліны ўплываюць вельмі многія фактары ў залежнасці ад геаграфічных раёнаў.

У сярэднім у спелай лясной маліне ўтрымліваецца 3-5,8% цукру (глюкоза і фруктоза), 0,6-0,9% пекціну, 0,09-0,13% дубільных і фарбавальных рэчываў, 1,36-2,09% арганічных кіслот (пераважна яблычная і лімонная, у невялікай колькасці саліцылавая, мурашыная і шчаўевая). Наяўнасцю саліцылавай кіслаты і яе эфіраў тлумачыцца патагоннае і супрацьзапаленчае дзеянне маліны і прадуктаў яе перапрацоўкі, а таксама антысептычнае і супрацьрэўматычнае.

Маліна багатая клятчаткай (4,8-5,1%), якая стымулюе рухальныя функцыі кішэчніка і садзейнічае вывядзенню халестэрыну з арганізма. У маліне ўтрымліваецца ад 25 да 45 мг (на 100 г сырой масы) вітаміну С, 0,3-0,8 мг караціну, 0,6 мг нікацінавай кіслаты і 0,2-0,5 мг фоліевай. Ёсць у маліне і вітаміны В1, В2, Е, нязначная колькасць вітамінаў РР і К.

Жалеза, цынку, медзі і марганцу маліна ўтрымлівае столькі ж, колькі суніцы і чорныя парэчкі. Натрыю, кальцыю, хлору, фосфару і азоцістых рэчываў у лясной маліне больш, чым у культурнай.

У апошнія гады ў пладах лясной маліны вынайшлі стэрыны, фітастэрыны – рэчывы, якія блізкія па свайму дзеянню да вітаміна Д, якім вылечваюць рахіт у дзяцей і паляпшаюць цячэнне хваробы касцей у дарослых. Карысная маліна і пры малакроўі. Аднак у ягадах шмат пурынаў, таму яны супрацьпаказаныя хворым на падагру і нефрыт.

Пры прастудзе, вострай рэспіраторнай інфекцыі, болях у суставах, радыкуліце, ліхарадцы і неўралгіі п'юць чай з маліны. Яго гатуюць з 5-6 сталовых лыжак сухіх ягад на 3 шклянкі вады і выпіваюць 2-3 шклянкі на працягу адной гадзіны (патрэбны пасцельны рэжым).

Водны настой лісцяў прымаюць пры энтэрытах, калітах, а таксама захворваннях скуры. Палошчуць рот пры ангінах і стаматытах. Для атрымання настою 1-2 чайныя лыжкі сухіх лісцяў заліваюць шклянкай кіпеню і настойваюць да ахалоджвання. Марлю, змочаную ў настоі ці адвары кветак маліны, прыкладаюць да вугроў, прыкладаюць і вынятыя з настою кветкі. Для лячэння вугроў робяць таксама мазь з соку, адціснутага са свежых лісцяў — 1 частка соку змешваецца з 4 часткамі несалёнага сметанковага масла і прыкладаецца да вугроў. Прымочкамі з адвару лісцяў лечаць гемарой і рожыстае запаленне. Настоем з лісцяў маліны ратавалі людзей ад укусаў ядавітых змей і павукоў, а сокам з кветак выводзілі вяснушкі. Парашком з сухіх лісцяў прысыпаюць нарывы і язвы, пухліны пры рожыстым запаленні.

Ёсць і яшчэ адна станоўчая якасць у маліны. Печнікі, калі робяць печы, кладуць яе лісце ў гліну. Тады ў напаленым памяшканні будзе доўга захоўвацца прыемны водар.

Аграном Альбін МАКАРЭВІЧ.

Зачараванае ўрочышча

Ужываць спіртное ў гэтым месцы лічылася небяспечным. Па народным паданні, нячысцік вадзіў п'яных людзей кругамі, не даючы выбрацца з лесу.

Гаворка ідзе пра ўрочышча Шальціна, што на самай мяжы Літвы і Ашмянскага раёна. Паблізу знаходзіцца вёска Кемяны. З крыніцы ва ўрочышчы пачынаецца рака Вільня, прыток Віліі. Раней крыніца лічылася святой, а вада, па народных павер'ях, дапамагала пры хваробах вачэй. Дарэчы, хімічны састаў вытокаў Вільні і Віліі – амаль аднолькавы. Гэта выдатная сталовая вада, якая можа некалькі год знаходзіцца ў зачыненым посудзе. І не псуецца.

Людзі засялілі гэтыя мясціны ўжо паўтары тысячы год таму. Ля вытокаў Вільні знаходзяць гліняны посуд, кераміку, вырабы з жалеза. Мяркуюць, што раней тут было паганскае свяцілішча. А ля крыніцы бачылі дзяўчыну з белымі валасамі. Хто яго ведае. Можа, з-за гэтай бландзінкі п'яныя мужыкі і не спяшаліся дадому?

Алег БЯГАНСКІ.

■ ЦУДЫ ПРЫРОДЫ

Дрэвы парадніліся

МАЛАДЗЕЧНА. Убачыць гэту незвычайную "сям'ю" можна ля вёскі Лебедзева. Тут жа знаходзіцца і помнік ахвярам Чарнобыля, што быў пастаўлены перасяленцамі з пацярпелых раёнаў у 2000-м годзе.

Увогуле, выпадкі, калі дрэвы зрастаюцца ствaламі, даволі рэдкія, хаця і унікальныя. Тут усё залежыць ад збегу абставін. Мабыць, у дадзеным выпадку, кара аднаго дрэва была чымсьці пашкоджаная. І ў гэту рану прарасла галінка суседа. Як бы там ні было, але цяпер тыя дзве зялёныя жывыя істоты дапамагаюць адна адной супрацьстаяць прыроднай стыхіі. А можа, тут прырода дае прыклад узаемадапамогі нам, людзям?

Алег БЯГАНСКІ.

Таполі зрасліся ствaламі. Унікальная "парачка" ля Лебедзева.

Фота Сяргея МАЦЮШОВА.

Чаго мы баімся

З наступленнем цёплых дзён абуджаецца не толькі прырода, але і нашы эмоцыі. Прычым не толькі станоўчыя кшталту кахання, але таксама адмоўныя, такія, як страх.

Вучоныя спрачаюцца, з'яўляецца пачуццё страху станоўчым фактарам у жыцці чалавека ці адмоўным. Адны сцвярджаюць, што яно неабходна як ахоўны механізм: той, хто нічога не баіцца, рана ці позна загіне. Страх – абарончая рэакцыя, ён указвае на небяспеку, якой трэба пазбегнуць.

Іншыя вучоныя лічаць, што страх дапамагаў выжываць чалавеку некалькі тысячагоддзяў таму. А цяпер гэтая эмоцыя перашкаджае жыць, не дазваляе асобе чалавека рэалізавацца ў поўнай меры.

Страхі, сказала ў інтэрв'ю "РГ" **Анжэла Дзяркач**, загадчыца аддзялення псіхалагічнай дапамогі і рэабілітацыі цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, пачынаюць фарміравацца ад нейкага неспадзяванага перажывання, раптоўнай адмоўнай эмоцыі: перапалоху, трывогі, надзвычайнай заклапочанасці, калі здаецца, што выйсця з сітуацыі няма.

Страхі бываюць розныя. Напрыклад, страх захварэць, страх смерці, галечы, боязь святла, вышыні. Моцная пастаянная боязь чаго-небудзь можа перарасці ў фобію – моцны страх, які не мае пад сабой рэальнай асновы.
Фота Ірыны РАБУШКІ.

Страхі бываюць розныя. Напрыклад, страх захварэць – чытаеш медыцынскі даведнік і знаходзіш у сябе сімптомы адной ці нават некалькіх хваробаў, страх смерці, галечы, боязь святла і гэтак далей.

Некаторыя страхі, патлумачыла Анжэла Дзяркач, могуць закладвацца яшчэ падчас унутрывантробнага развіцця. Калі была родавая траўма і шыю дзіцяці моцна абвівала пупавіна, то яно ўжо ведае, што такое ўдушэнне. Таму некаторыя дарослыя мужчыны несвядома не любяць гальштукі, жанчыны – шалікі, яны, нават не ўсведамляючы, стараюцца вызваліць шыю, каб "дыхалася вальней". Калі роды былі цяжкія і дзіця захлыналася ў родавых водах, у яго можа ўзнікнуць боязь вады.

У кожнага ўзросту – свой страх. "Практыка паказвае, — сказала Анжэла Дзяркач, – дзеці ад недастатковай увагі да іх з боку бацькоў баяцца страціць маму, падлеткі – што іх не прымуць аднагодкі. Цяжарныя жанчыны – страціць дзіця або што яно народзіцца хворае. Жанчыны таксама баяцца застацца адны. Мужчыны — адказнасці, не выканаць абавязкі здабытчыка. У пажылых людзей узнікае страх стаць непатрэбным сваякам. Страх смерці ў іх ёсць, але гэта хутчэй боязь таго, што не ўсё зрабіў у жыцці, што хацеў, не паспеў выканаць жыццёвую праграму".

У дзяцей страх смерці, па словах Анжэлы Дзяркач, узнікае тады, калі яны пачынаюць усведамляць, што ўсё на свеце жыве і памірае. Гэта адбываецца прыкладна ў 4–5 год. Псіхолагі не рэкамендуюць браць дзяцей такога ўзросту на пахаванні.

Бывае, дарослыя пераносяць свае страхі на дзяцей. Напрыклад, маме здаецца, што яе дачушка нечага баіцца, напрыклад, хуліганаў. На самой справе гэтага баіцца сама мама. Таму, перш чым весці дзіця да псіхолага, бацькам варта самім атрымаць кансультацыю спецыяліста. Аднак нават дарослыя могуць не ўсведамляць свой страх.

Калі чалавек баіцца і не гаворыць пра гэта, ён можа выклікаць тым самым у сябе сур'ёзныя захворванні нервовай сістэмы, сэрца, страўнікава-кішачнага тракту. Неабавязкова мець спадчынную схільнасць да такіх хваробаў, іх можна атрымаць як рэакцыю арганізма на нявыражаныя пачуцці і эмоцыі. Выраз "памерці ад страху" – не перабольшанне. "Калі чалавека моцна спалохаць, — патлумачыла Анжэла Дзяркач, — у яго павышаецца артэрыяльны ціск, можа здарыцца інфаркт міякарда – і чалавек памірае".

Моцная пастаянная боязь чаго-небудзь можа перарасці ў фобію – моцны страх, які не мае пад сабой рэальнай асновы. Фобіі – следства псіхічнага захворвання, неўрозу, фізічнага або разумовагаператамлення. Часцей фобіі бываюць у людзей са слабай воляй, схільных да назойлівых эмацыйных станаў, думак.

Некаторыя фобіі, сказала Анжэла Дзяркач, могуць узнікаць і ў людзей псіхічна здаровых: боязь цемры, вады, вышыні. Увогуле калі чалавек гаворыць: "Я ніколі нічога не баюся", — гэта выклікае непакой. Гэта, на думку псіхолагаў, значыць, што або ён патэнцыяльна гатовы да самазабойства, або ў яго зніжаны інстынкт самазахавання.

Справіцца са страхам можна і самастойна. Але калі на гэта не хапае сілы волі ці здольнасцей, варта звярнуцца да псіхолага. "Існуе стэрэатып, — сказала Анжэла Дзяркач, — што псіхолагі працуюць з псіхамі. Гэта памылковае ўяўленне. Псіхолагі працуюць з нармальнымі людзьмі, у якіх ёсць жыццёвыя праблемы".

Святлана ЦІШКО.

■ КУДЫ ЗВЯРТАЦЦА

Псіхалагічная дапамога

Псіхалагічную дапамогу ў Маладзечне можна атрымаць па тэлефоне 003, 3-01-87, у Смаргоні – па тэлефонах 2-20-00, 2-21-63. У Вілейцы – у псіхатэрапеўта гарадской паліклінікі, у Валожыне і Мядзелі ў паліклініцы працуюць псіхіятры, у Астраўцы ў дзіцячай кансультацыі і аддзяленні аднаўленчага лячэння тэрытарыяльнага медыцынскага аб'яднання – псіхатэрапеўт, у Ашмянах у фізіятэрапеўтычным аддзяленні паліклінікі таксама ёсць псіхатэрапеўт.

■ УНУТРАНЫ СВЕТ

Вялікія вочы страху

Страх – пачуццё (эмоцыя), якое паралізуе чалавека ці прымушае яго да актыўных дзеянняў (чалавек ратуецца ўцёкамі, але пазбаўлены арыенціроўкі: без пэўнага кірунку, не выбіраючы шляху). Страх узнікае, калі ў чалавека недастаткова звестак для таго, каб абараніць сваё жыццё. Гэта пачуццё, якое падуладнае нам. Наогул, кожны чалавек пакутуе ад рознага роду страхаў.

"Я ўсё жыццё, — неяк дзялілася са мной мая знаёмая, — наколькі сябе памятаю, пакутавала ад страху, невядомага для мяне. Мне страшна было і днём, і ноччу менавіта ў кватэры ад таго, што хтосьці, магчыма, знаходзіцца побач. Да таго ж яшчэ бабуля на ноч мне расказвала жудасныя казкі пра людаедаў. Людаеды неяк хутка перасталі мне быць страшнымі, а вось нешта нязведанае доўга яшчэ пужала. Мне сорамна было каму-небудзь прызнацца ў гэтым. Потым я шмат чытала пра паралельныя светы, пра розных насельнікаў, розных там пачвар, пра жыццё па-за смерцю і пра пакуты ў пекле. Мне трапляласся літаратура менавіта на гэту тэму. І неяк страх пакінуў мяне. Я наогул перастала ўсяго баяцца. І нават мае знаёмыя сталі здзіўляцца, ці не страшна мне жыць адной, калі мой сусед павесіўся. Са стратай страху пачалі адбывацца станоўчыя перамены і ў маім уласным жыцці".

Страх застацца без сродкаў на існаванне прымушае нас выконваць работу, якая не прыносіць нам ні маральнага, ні матэрыяльнага задавальнення. Страх "мяне ніхто не любіць" прымушае рабіць учынкі, якія зусім не ўпрыгожваюць чалавека. Ён становіцца невыносным, сварлівым, прыдзірлівым. У аснове рэўнасці таксама ляжыць страх, няўпэўненасць ў сабе ці няўменне кахаць. Але галоўнае, што з намі здараецца тое, чаго мы баімся. Мы сваім страхам прыцягваем да сябе негатыў: падобнае прыцягвае падобнае.

Страх мае і станоўчыя рысы. Напрыклад, спосаб кадзіравання ад алкагалізму, падшывання заснаваны менавіта на страху. Чалавек нейкі час баіцца, што ён памрэ пры ўжыванні напояў, якія ўтрымліваюць алкаголь. Але ж страх можна перамагчы...

Дзесьці чытала, што дзеці да 5 гадоў бачаць тое, чаго мы, дарослыя, ужо не можам бачыць, ад гэтага яны часта плачуць.

Адначасова і шкада, што шмат хто з нас наогул страціў пачуццё страху, бо ці былі б тады ў нас такія людзі, якія прыходзяць ноччу і разбураюць помнікі на могілках. Ці здольныя забіць чалавека за любую суму грошай. Што імі кіруе, якое пачуццё? Беспакаранасць? Мабыць, у іх іншага роду страхі, іншыя пакуты?

Галоўны страх знаходзіцца ўнутры нас – у няведанні, неразуменні свету, неразуменні таго, што адбываецца, у няправільных паводзінах, якія незаўважна прыводзяць да распаду чалавека.

Алена УРБАНОВІЧ.

■ ТЭСТ

Ці не залішне часта вы трывожыцеся?

1. Ці становіцца вам не па сабе, калі вы знаходзіцеся ў поўнай цемры, да таго ж і ў адзіноце?
2. Ці лічыце вы, што ў вас вельмі шмат абавязкаў?
3. Ці хвалюе вас тое, што думаюць пра вас навакольныя?
4. Ці часта вы ўздрыгваеце, калі звоніць тэлефон?
5. Ці хвалюецеся вы па дробязях?
6. Ці хвалюецеся вы па грашах?
7. Ці моцна вы хвалюецеся з-за таго, што прапускаеце свой прыпынак, калі едзеце ў транспарце?
8. Ці пакутуеце вы ад бяссонніца з-за таго, што вас нешта турбуе?
9. Ці маеце вы калі-небудзь патрэбу ў снатворным?
10. Ці здаралася вам калі-небудзь піць заспакаяльныя лекі?
11. Ці лічыце вы сябе скаваным?
12. Ці дрыжыць у вас голас, калі вы злуяцеся ці вельмі хвалюецеся:
13. Вы часта саромееецеся?
14. Ці лёгка вы расслабляецеся?
15. Вы схільныя ў большай ступені да трывогі, чым большасць знаёмых вам людзей?
16. Ці прызнаяце вы, што амаль заўсёды аб чым-небудзь ды трывожыцеся?
17. Ці лёгка вы расстройваецеся?
18. Ці пакутуеце вы калі-небудзь ад "прыступаў панікі"?
19. Ці ахоплівае вас калі-небудзь жаданне усё кінуць і збегчы?
20. Ці пакутуеце вы ад якіх-небудзь недамаганняў, напрыклад, нястраўнасці, высыпкі на целе і г.д., якія ўзрастаюць ад напружання ці стрэсу?
21. Ці часта вас раздражняе шум?
22. Ці раздражняюць вас дробныя адміністрацыйныя патрабаванні?
23. Калі вам не шанцуе, то ці расстройваецеся вы?
24. Ці расстройваецеся вы, калі над вамі смяюцца?
25. Ці правяраеце вы па некалькі разоў перш чым ляжаце спаць, ці закрыты ўваходныя дзверы?
26. Ці хвалюецеся вы перад тым, як ісці на вечарынку ці ў госці?
27. Калі да вас збіраюцца прыйсці вашы сябры, ці шмат часу вы траціце на тое, каб прыгатаваць усё для прыёму?
28. Ці лёгка вы чырванееце?
29. Вам не падабаецца знаёміцца з новымі людзьмі?

Калі будзеце падлічваць ачкі, майце на ўвазе, што ва ўсіх пытаннях, акрамя 14, за адказ "так" – 1 ачко, за адказ "не" – 0. У пытанні 14: за адказ "так" – 0 ачкоў, за адказ "не" – 1 ачко.

10 ачкоў і больш. Вы сапраўды моцна за ўсё перажываеце. Чым больш у вас ачкоў, тым больш трывогі. Ваш склад розуму паказвае, што вы асабліва схільныя да стрэсу і напружання. Вы не можаце змяніць вашу схільнасць да трывогі, але можаце ў значнай ступені сябе засцерагчы, калі навучыцеся расслабляць свой розум і сваё цела і якім-небудзь чынам пазбаўляцца ад страхаў. Адзін з самых простых спосабаў расслабіць ваш розум – гэта навучыцца марыць. Калі ў вас ёсць трохі вольнага часу, прыляжце дзе-небудзь у ціхім месцы і закрыйце вочы. Уявіце, што вы ляжыце на цёплым, сонечным пляжы, чуеце гукі хваляў і адчуваеце на сваім целе цяпло сонечных прамянёў. Няхай ваш розум і ваша цела цалкам расслабяцца. Калі толькі вы зможаце авалодаць гэтым спосабам расслаблення, вы зможаце справіцца са шматлікімі стрэсавымі сітуацыямі, выкарыстоўваючы для гэтага пры расслабленні карціны свайго ўяўлення.

Ад 4 да 9 ачкоў. Нягледзячы на тое, што вы ў дастатковай ступені валодаеце сабой, вы ўсё ж схільныя да трывогі. Вы зможаце ўмацаваць сілу свайго духа, калі навучыцеся цалкам расслабляцца.

3 ачкі ці менш. Вы цалкам у згодзе з сабой і можаце адолець большасць праблем, якія ставіць перад вамі жыццё.

Вандроўка з Камарова

МЯДЗЕЛ. У савецкі час у прафтэхвучылішчы (цяпер — сельскагаспадарчы ліцэй) з Камарова практыкаваліся прабегі па месцах баявой і працоўнай славы. Потым гэта традыцыя прыпынілася. І вось праз некалькі год яе аднавілі: з дапамогай праграмы "Альянс Партнёрства Каунтэрпарт" правялі краязнаўчую экспедыцыю.

Удзельнічалі ў ёй навучэнцы, супрацоўнікі сельскагаспадарчага прафесійнага ліцэя і вучні Камароўскай СШ. За 4 дні ўдзельнікі на аўтобусе і машынах праехалі звыш за 800 кіламетраў, наведалі аб'екты на тэрыторыі 9 раёнаў. Цікавілі іх славутыя гістарычныя мясціны, а таксама і аб'екты, звязаныя з падзеямі Вялікай Айчыннай вайны, паколькі экспедыцыя праходзіла пад знакам 60-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Вандроўка праходзіла ў два этапы. Першы — па Віцебшчыне з яе азёрамі на кожным кроку і аж чырвонымі ад гліны палеткамі. А падчас другога за вокнамі праплывалі краявіды Міншчыны і шырокія прасторы Гродзеншчыны.

Разам з краязнаўцам Іванам Драўніцкім удзельнікі наведалі багата цікавых мясцін. Гэта і старажытны Полацк, Лынтупы, Паставы, Глыбокае... Ды і вялікую частку нашага рэгіёна аб'ездзілі: пабывалі ў Мядзельскім, Вілейскім, Ашмянскім, Смаргонскім і Астравецкім раёнах. Аглядалі там храмы, сядзібы, музеі. Не забывалі пра ваенныя аб'екты.

Падчас экспедыцыі было столькі новых уражанняў! І ад знаёмстваў з гістарычнымі аб'ектамі, і ад начлегаў на прыродзе з вогнішчамі і песнямі пад гітару. І, вядома, ад сустрэч з цікавымі людзьмі — сярод іх і экскурсаводы, і святары, і проста творчыя людзі. У нашым рэгіёне вельмі цікава было пазнаёміцца з мастаком Барысам Цітовічам з вёскі Забродддзе на Вілейшчыне, які стварае мемарыял, прысвечаны першай сусветнай вайне. Запамінальная была і экскурсія па музеі-сядзібе Францішка Багушэвіча ў Кушлянах.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Удзельнікі экспедыцыі разам з Вольгай і Барысам Цітовічамі (справа) ля макета фатаграфіі часоў І сусветнай вайны. Іван Драўніцкі трэці злева. Фота Алеся ВЫСОЦКАГА.

Для кагосьці з дзяцей самыя моцныя ўражанні засталіся ад наведвання руінаў Гальшанскага замка, бо даўно марылі ў ім пабываць.

Адзін з самых маляўнічых будынкаў у Ашмянах – касцёл. Фота Алеся ВЫСОЦКАГА.

■ **КАЛЯНДАР**

15 чэрвеня. 60 гадоў назад, 15 чэрвеня 1944 года, у в.Сідараўцы Валожынскага раёна нарадзіўся Валянцін Вялічка, кандыдат эканамічных навук, з 1999 года – першы намеснік міністра замежных спраў РБ, ад 2001 года – Надзвычайны і паўнамоцны пасол Беларусі на Украіне. Жанаты, мае дваіх сыноў.

Валянцін Вялічка.

■ **ФІЛАТЭЛІЯ**

Гісторыя чыгункі на марках

МІНСК. 31 мая ў паштовае абарачэнне паступілі маркі з серыі «Паравозы і чыгуначныя станцыі Беларусі».

Як паведамілі БелаПАН у выдавецкім цэнтры «Марка» рэспубліканскага дзяржаўнага аб'яднання «Белпошта», на марцы наміналам 320 рублёў адлюстраваны паравоз 1-3-0 серыі «Д» і вакзал у Мастах (Гродзенская вобласць) пачатку XX стагоддзя, а на паштовай мініяцюры наміналам 870 рублёў — паравоз 2-3-0 серыі «А» і вакзал у Віцебску XIX стагоддзя.

На марках, надрукаваных накладам па 120 тыс. асобнікаў кожная, ужыты элементы абароны.

Да гэтага выпуску падрыхтаваны канверт першага дня і накладам 2,5 тыс. асобнікаў выдадзена мастацка аформленая кніжка паштовых марак, у якой знаходзіцца ліст з 12 філатэлістычнымі мініяцюрамі.

31 мая, у дзень выхаду марак у абарачэнне, на Мінскім паштамце праводзілася спецыяльнае гашэнне на канвертах першага дня.

Аўтар філатэлістычнай прадукцыі — мастак Святлана Ляхар.

Паводле БелаПАН.

Як Сталін зрабіў ворагам генерала

Іван Рухля – ураджэнец маладзечанскай вёсачкі Вялікае Сяло. Нарадзіўся 20 чэрвеня 1899 года. Пра лёс земляка, якому ў 1942 годзе было прысвоена званне генерал-маёра, — падрабязны расповед у гісторыка-дакументальнай хроніцы Маладзечна і Маладзечанскага раёна "Памяць".

Там – і пра тое, што Іван Нічыпаравіч у час Вялікай Айчыннай вайны быў рэпрэсіраваны. Асаблівых падрабязнасцяў у цікавым увогуле нарысе, на жаль, няма.

А ў Беларускай энцыклапедыі – і ўвогуле сухія радкі, за якімі "тубляецца" жыццё. Вось што піша энцыклапедыя: "...генерал-маёр (1942). Скончыў Ваен. акадэміі імя Фрунзе (1931), Ваен.-паветр. (1933), Генштаба (1938). У Чырв. Арміі з 1919. Удзельнік грамадзянскай вайны 1918-20 (чаму тады з 1918? – А.К.) на Зах.фронце,

задушэння кранштацкага паўстання 1921. З 1924 нач. палкавой школы, камандзір палка, выкладчык акадэміі Генштаба. У Вял. Айч. Вайну з 1941 нам.начальніка, начальнік штаба ВПС Чырвонай Арміі, камандуючы авіягрупай Стаўкі на Бранскім і Паўд.-Зах. франтах, пам. начальніка штаба Паўд.-Зах. і Сталінградскага франтоў. Удзельнік распрацоўкі Ялецкай і Растоўскай аперацый. Да 1961 на адказных пасадах у Сав.Арміі, выкладчыцкай і навук. рабоце". Памёр 17 студзеня 1977 года.

Выпускнік трох акадэмій (і гэта – на працягу нейкага дзесяцігоддзя!), высокі штабны работнік, ён так і застаўся генерал-маёрам. Вайсковая кар'ера развіцця не атрымала. А здарылася вось што... 25 жніўня 1942 года ў 5 гадзін 15 хвілін Сталін дыктуе тэлеграму, адрасоўную яе Васілеўскаму і Маленкову. Нагадаем, хто гэта і якімі паўнамоцтвамі яны былі надзеленыя ў той час. Аляксандр Васілеўскі (1895-1977), якому ў 1943 годзе было прысвоена званне Маршала Савецкага Саюза, з чэрвеня 1942 займаў пасаду начальніка Генштаба. Выконваў даручэнні Стаўкі Вярхоўнага Галоўнакамандуючага па каардынацыі дзеянняў франтоў. Георгій Маленкоў, які больш за два дзесяцігоддзі займаў кіруючыя пасады ў партыі, савецкім урадзе, выконваў у Сталінградзе функцыі партыйнага назіральніка... Ім, Васілеўскаму і Маленкову, піша Сталін: "...Мяне здзіўляе тое, што на Сталінградскім фронце адбыўся гэткі ж прарыў далёка ў тыл нашых войскаў, які меў месца ў мінулым годзе на Бранскім фронце, з выхадам праціўніка на Арол. Варта адзначыць, што начальнікам штаба быў на Бранскім фронце той самы Захараў, а даверанай асобай тав. Яроменкі быў той самы Рухля. Трэба над гэтым задумацца. Альбо Яроменка не разумее ідэю другога эшалона ў тых месцах фронту, дзе на пярэднім краі стаяць неабстраляныя дывізіі, альбо мы маем тут чыюсьці злую волю, у дакладнасці інфармуемую непрыяцеля пра слабыя месцы нашага фронту...".

Заўвага пра "злую долю" адыграла сваю ролю. Супрацоўнікі асобага аддзела тут жа арыштавалі начальніка аператыўнага аддзела штаба фронту генерал-маёра Рухлю Больш за 10 гадоў правёў ён у сталінскіх канцлагерах. Дарэчы, яшчэ з 1937 года знаходзіўся ў ГУЛАГу і другі маладзечанскі военачальнік камбрыг Іван Міхалёнак. У некаторай ступені лёс быў літасцівы да іх. Прайшоўшы праз многія выпрабаванні, абодва дачакаліся смерці "савецкага Тамерлана", былі рэабілітаваныя. Міхалёнак вярнуўся ў Маладзечна, тут і памёр у 1967 годзе. Рухля яшчэ некалькі гадоў служыў у Савецкай Арміі, быў на выкладчыцкай працы. Вярнулі ранейшыя ўзнагароды (а сярод іх і два ордэны Леніна), узнагародзілі яшчэ адным ордэнам Леніна і ордэнам Чырвонага Сцяга. Памёр военачальнік у Маскве ў 1977 годзе.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

■ ТУРЫЗМ

Савіцкая Віка з каманды СШ№5 выконвае адно са самых тэхнічна складаных практыкаванняў – траверс, пераход па грэбені хрыбта. Фота Сяргея БЯЛКОВА.

Лідэры і аўтсайдэры

МАЛАДЗЕЧНА. Упершыню пасля перапынку ў некалькі год на гарадскім турзлёце школьнікаў прайшлі спаборніцтвы па спартыўным арыентаванні.

Турзлёт адбыўся 4-6 чэрвеня на паляне каля вёскі Слабада Маладзечанскага раёна. Пасля трох дзён барацьбы перамагла каманды СШ№5 (кіраўнік Аляксандр Страх), на 2 месцы дэбютант злёту – каманда цэнтра пазашкольнай работы (кіраўнік **Валеры Трацяк**), трэцяе месца заняла каманда ліцэя №7 (кіраўнік **Ірына Шаварнёва**).

«Школы, у якіх няма свайго спецыяльнага рыштунку: страховачных сістэм, карабінаў – і не вядзецца сістэматычная падрыхтоўка да спаборніцтваў, заўсёды будуць аўтсайдэрамі на турзлёце», – сказаў галоўны суддзя злёту **Сяргей Бялкоў** у інтэрв'ю «РГ».

Міхаіл ДУБОВІК.

Пратакол гарадскога турзлёту школьнікаў горада Маладзечна, месцы, занятыя ў відах праграмы

Каманда	Тур. паласа стар.гр.	Тур. паласа мал.гр.	Песня	Арыент.	Газета	Быт	Вынік. месца
СШ№1	4	11	9	12	4	4	10
СШ№2	6	14	9	10	2	5	11
гімн. №3	11	4	7	6	3	4	7
СШ№4	14	13	2	12	2	5	13
СШ№5	1	1	4	1	1	2	1
гімн. №6	10	2	8	5	4	1	4
ліц. №7	3	3	10	6	6	4	3
СШ№8	13	12	8	11	4	7	14
СШ№9	8	8	6	2	3	4	1
МБГ	7	9	5	9	4	3	9
СШ№11	12	10	6	14	4	5	12
СШ№14	9	5	3	4	4	4	5
ЦПР	2	7	1	3	4	2	2

■ ФУТБОЛ, ПЕРШАЯ ЛІГА

Паражэнні дома

Баранавічы – Маладзечна 2:1. Галы: (10), (62); Дараховіч (33).

Склад: Міхайлаў – Дрозд, Бычкоўскі, Раманоўскі – Новаш, Альховік, Дараховіч, Вышынскі (Татун,76), Г.Савіцкі (Мятліцкі,46) – Вострыкаў, Шушкевіч (Вяжэвіч,46).

5 чэрвеня. 5500 гледачоў. Суддзя Пятровіч.

Баранавічы паставілі перад сабою задачу выйсці ў вышэйшую лігу. Да сезона на іх стадыёне ўзведзена новая трыбуна, і балельшчыкаў заўсёды збіраецца больш за пяць тысяч. Уваход не бясплатны.

У складзе выступаюць дасведчаныя гульцы. Яны і забілі галы "Маладзечну". **Хрыпач** са штрафнога паразіў "дзявятку" ў першым тайме, а **Путраш** ударам галавой замкнуў флангавую падачу пасля перапынку.

Гол у выкананні **Дараховіча** таксама знаемы прыхільнікам футбола: ён прапіхнуў мяч да чужой штрафной і здалёку прабіў у левы кут.

Матч прайшоў у кантактнай барацьбе, і некаторыя футбалісты гаспадароў пакінулі поле з-за траўмаў, у тым ліку галкіпер **Свіркоў**. У сярэдзіне другога тайму, калі быў вычарпаны ліміт замен, гаспадары страцілі яшчэ аднаго гульца. Нападаючыя "Маладзечна" не выкарысталі чатыры стопрацэнтныя сітуацыі: тройчы **Вострыкаў** і аднойчы **Вяжэвіч**.

Вертыкаль (Калінкавічы) – Смаргонь 1:4. Галы: (3); Сінічын (17), Кукалевіч (53), Тарасаў (71), Урублеўскі (74).

Склад: Канашэвіч – Курак (кап), Сінічын, Трындзюк, Дукса – Тарасаў, Дзігілевіч, Гамановіч, Кухлей (Урублеўскі,71), Кукалевіч (Андрэенка,81) – Вярбіцкі (Карасёў,46).

5 чэрвеня. 1800 гледачоў. Суддзя Ярац.

Першы тайм завяршыўся ўнічыю. На хуткі гол "Вертыкалі" Сінічын адказаў удалым стрэлам са штрафнога – рыкашэт дэзарыентаваў галкіпера.

Пасля перапынку госці ўрэшце раззабіваліся. Гэтаму паспрыяў выхад на поле **Карасёва**.

Кукалевіч забіў ударам у адзін дотык у напрамку "дзявяткі". **Тарасаў** здзейсніў галявы выхад сам-насам з галкіперам. **Урублеўскі** вызначыўся ўдарам галавою.

Маладзечна – Бяроза 1:3. Галы: Вяжэвіч (43); (3), (76), (82).

Склад: Міхайлаў – Пятроўскі, Дрозд, Раманоўскі – Яшын, Мальцаў, Альховік (Вяжэвіч,38), Дараховіч, Новаш (Мятліцкі,58) – Вострыкаў, Гірко (Вышынскі,58).

9 чэрвеня. 350 гледачоў. Суддзя Вярбіцкі.

Вяжэвіч забіў, атрымаўшы пас на левым краі атакі. Ён пераайграў абаронцу і прабіў у блізкі кут.

Няўдалая гульня каманды стала вынікам дрэннага псіхалагічнага настрою, выкліканага фінансавымі праблемамі. Як сказаў галоўны трэнер **Віталь Казяк**, футбалісты яшчэ не атрымалі цалкам зарплату за красавік.

Да таго ж яны не маюць паўсядзённай экіпіроўкі.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Смаргонь – Камунальнік (Слонім) 0:1. Гол: (12).

Склад: Канашэвіч – Курак, Сінічын, Трындзюк, Дукса – Тарасаў, Дзігілевіч, Гамановіч (Вярбіцкі,66), Карасёў, Кукалевіч (Андрэенка,32) – Кухлей (Урублеўскі,52).

9 чэрвеня. 2000 гледачоў. Суддзя Язевіч.

"Камунальнік" пачаў актыўна, правёў некалькі падобных па сцэнарыю атак: флангавы праход, навес у штрафную, удар галавой. Адна з іх завяршылася голам, які гаспадары да заканчэння сустрэчы адыграць не здолелі, дзейнічаючы не надта цікава і ўпэўнена. Хаця, напрыклад, па такім паказчыку, як колькасць пададзеных вуглавых, мелі перавагу 8:0.

У другім тайме запомнілася працяглая атака з ударамі Карасёва і Урублеўскага, якія страсянулі перакладзіну.

Унутры калектыву ўзніклі праблемы негульнявога характару – няма ўжо ў складзе Судзіна.

Мікіта ЛІСТАПАД.

■ ГАРАДОШНЫ СПОРТ

Новы чэмпіён

Аляксандр Яршэвіч (працуе на ЗАТ "Кэмпі") стаў пераможцам на чэмпіянаце краіны.

Трое спартсменаў паказалі аднолькавы вынік – 125 біт. У апошні з трох дзён турніру найгорш (42) згуляў **Дамітрый Туравец** (працуе на ЗАТ "Маладзечнамэбля"). Ён застаўся трэцім. Астатнія двое ў апошні дзень мелі роўныя паказчыкі (па 40). Быў ужыты наступны дадатковы паказчык – вынік апошняй партыі. Тут малады **Валерый Янушкевіч** (вучыцца ў ПТВ-21) згуляў крыху горш – 20 супраць 19 – за чэмпіёна.

Далей па выніках размясціўся **Юрый Багмут** з Бярозаўкі (128), а нязменны пераможца мінулых гадоў **Генадзь Сушко** падзяліў 5-6 месцы з **Аляксандрам Філістовічам**.

Гарадошнікі рыхтуюцца да другога чэмпіянату свету. Ён пройдзе ў Кіеве 23-23 чэрвеня.

Удзел валожынцаў

Стартавалі спаборніцтвы ў другой лізе клубнага чэмпіянату.

Тут стартавалі дзевяць каманд, з іх дзве – з рэгіёну: "Юнацтва" (Маладзечна) і "Валожын".

У параўнанні з мінулым сезонам у склад "Юнацтва" дабавіліся **Раман Войтаў** (1987) і **Сямён Бажко** (1988). Валожынцы – дэбютанты, у тамтэйшай школе-інтэрнаце для дзяцей-сірот працуе трэнерам **Валерый Швед** (1940). Акрамя яго, у склад уключаны **Юрый Варабей** (1972), **Віталь Пташнік** (1989), **Мікалай Яфімаў** (1989), **Сяргей Більдзюкевіч** (1988).

На першым этапе ўдзельнікі былі разбіты на тры групы. Нашы калектывы выступілі ў Бярозаўцы разам з мясцовым "Нёманам-2". "Юнацтва" атрымала перамогу ў абодвух сустрэчах, а "Валожын" гаспадарам саступіў.

Сяргей ГАЙКОВІЧ

■ КАРАТЭ

Нашы ў зборнай Беларусі

МАЛАДЗЕЧНА. У адкрытым першынстве Беларусі па каратэ-до ў Мінску прынялі ўдзел 116 спартсменаў з 18 клубаў з розных гарадоў Беларусі.

Гонар Маладзечна і рэгіёну абараняў клуб «Сакура».

У раздзеле куміта (паядынкі) у сваіх узроставых групах трэцяе месца заваявалі **Наташа Цялюкіна** (гімназія-каледж), **Анжаліка Тону** (гімназія №3), **Іван Міхнёў** (СШ№8), **Максім Вяль** (СШ№1). Усе гэтыя спартсмены, якіх трэніруе **Сяргей Хадасевіч**, па выніках спаборніцтваў трапілі ў зборную каманды Беларусі. З 6 чэрвеня яны знаходзяцца ў Мінску на зборах, рыхтуючыся да чэмпіянату Еўропы, які ў гэтым месяцы адбудзецца ў Празе (Чэхія).

Святлана ЦІШКО.

Табло

■ ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА

МАЛАДЗЕЧНА, СМАРГОНЬ. Лёгкаатлетычныя спаборніцтвы – Кубак Беларусі – прайшлі 2 чэрвеня ў Брэсце.

У бегу на 3 кіламетры з перашкодамі прызёрамі сталі дзве выхаванкі трэнера **Леаніда Арцёмьева** з Маладзечна. Яго былая падапечная **Аксана Васілеўская** (1975), якая цяпер жыве і трэніруецца ў сталіцы, паўтарыла мінулагодні поспех і заняла першае месца. **Алена Семкіў** (1988) стала трэцяй, прычым адстала ад пераможцы даволі значна – прыкладна на 1 хвіліну і 45 секунд.

Ураджэнец Смаргоні **Аляксандр Малашэвіч** (першыя трэнеры **Мікалай Малашэвіч** і **Станіслаў Барташэвіч**) выйграў кіданне дыска з вынікам, меншым за сусветныя патрабаванні – 60 м 87 см.

■ ФУТБОЛ, ПЕРШАЯ ЛІГА

Камунальнік – Хімік 0:1, Ліда – Лакаматыў 0:1, Граніт – ЗЛіН 0:0, Тарпеда-Кадзіна – Дынама-Юні 0:1, Верас – Ведрыч-97 2:0, Бяроза – Днепр-ДЮСШ-1 3:1. Хімік – Баранавічы 2:0, Лакаматыў – Вертыкаль 4:3, ЗЛіН – Ліда 1:0, Дынама-Юні – Верас 0:0, Ведрыч-97 – Граніт 1:0.

Лакаматыў	25
Баранавічы	19
Ведрыч-97	19
ЗЛіН	18
Хімік	15
Ліда	14
Смаргонь	13
Бяроза (-1)	12
Маладзечна	11
Камунальнік	11
Верас	11
Граніт	10
Дынама-Юні (-1)	7
Вертыкаль	6
Тарпеда-Кадзіна (-1)	2
Днепр-ДЮСШ-1 (-1)	1

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ АНОНС

13 чэрвеня. Тарпеда-Кадзіна (Магілёў) – Маладзечна.

Вышэйшая ліга: +6=5-5 25-20! Апошні матч – 1:4 (Дзіковіч) на выездзе 13 кастрычніка 1999 года.

13 чэрвеня. Хімік (Светлагорск) – Смаргонь.

+0=3-1 2-3. Летась 1:1 (Грабаздзін) дома і 1:1 (Валавік) на выездзе.

ВІНШАВАНКІ

В.А. Ігнатаву з Вілейкі

Паважаны Валеры Аляксандравіч! Віншуем Вас з 65-годдзем. Мы заўсёды ўспамінаем час, калі працавалі ў калектыве, якім кіравалі Вы, з настальгічнай нотай у душы. Для некаторых з нас ён быў найлепшай школай прафесіяналізму і ўмення працаваць з людзьмі. Здароўя Вам і Вашым блізкім, шчасця, бадзёрасці на доўгія гады і веры ў светлае і добрае!

Галіна Матошка, Марыя Кулік, Ніна Манцэвіч.

Сяргея Аляксандравіча Філістовіча віншуем з 30-годдзем! Жадаем здароўя, кахання, удачы, вечнай маладосці. *Калектыў Прыгараднага лясніцтва.*

Мілую жонку Таццяну і дарагога сына Мікітку віншую з днём нараджэння! Жадаю моцнага здароўя і ўсяго найлепшага. *Алег Багавец.*

Надзею Фёдараўну Мароз віншуем з днём нараджэння. Жадаем здароўя, кахання, удачы, вечнай маладосці. *Родныя.*

Зою Радзівонаўну Пасеку віншуем з днём нараджэння! Жадаем здароўя, шчасця, усмешак, дабрабыту, шмат удачы. *Муж і сын.*

Турклуб "Пілігрым" віншуе **Ганну Пятроўскую** і **Аляксандра Траццяка** з днём нараджэння. Жадае здароўя, добрага настрою, цікавых паходаў, добрых і паслухмяных удзельнікаў групы.

Яніну Рудкевіч віншую з днём нараджэння! Маё мілае Сонейка! Здароўя табе, поспехаў у жыцці, Боскай ласкі і апекі. *Рэгіна.*

ЗНАЁМСТВЫ

Удава, 39/160, прыемнай знешнасці, без шк/зв і ж/п, жадае пазнаёміцца з надзейным, забяспечанным мужчынам. 222310, Маладзечна-4, п/п МС 314993.

Алег, 38/164, для стварэння сям'і пазнаёміцца з жанчынай без шкодных звычак. Згодзен на пераезд. 222385, Мінская вобл., Мядзельскі р-н, в. Чараўкі, д.17.

Вольга, 39/164, медык, ёсць дачка, пазнаёміцца з адзінокім, сур'ёзным мужчынам. Смаргонь, галоўпаштамт, п/п КН 04410210 ці (8-029) 7867172.

Цікавая жанчына, 44/165, пазнаёміцца з прыстойным мужчынам, пажадана ўдаўцом. 222310, Маладзечна-4, п/п МС 0287940.

Звычайны мужчына, 41/162/65, пазнаёміцца з простай, спакойнай, гаспадарлівай жанчынай, згоднай на пераезд, магчыма 1 дзіця. Вілейка-2, п/п МС 0315241.

Для сяброўскіх адносін пазнаёмлюся з надзейным, жыццярадасным чалавекам, мне 40/165. 222310, Маладзечна-4, п/п МС 0505502.

Жанчына, 39/170/56, ёсць дачка, пазнаёміцца з добрым, самастойным мужчынам без шк/зв, з МПС не пісаць. 222310, Маладзечна-6, п/п №339602.

Мужчына, за 50 гадоў, жадае пазнаёміцца з жанчынай да 50 гадоў без дзяцей. 222310, Маладзечна-6, п/п №12984.

■ ШАШКІ

Прапануе гросмайстар Леанід Вітошкін

Сярод нешматлікіх уладальнікаў вышэйшага спартыўнага звання па шашачнай кампазіцыі ёсць і беларусы. Гэта Уладзімір Матус (цяпер стала жыве ў Маскве) і гамяльчанін Леанід Вітошкін.

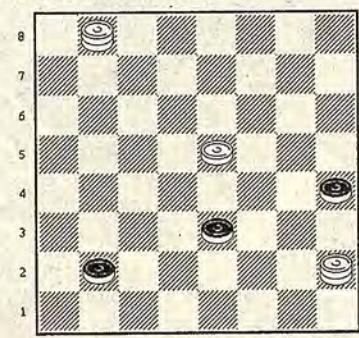
Рана пазнаёміўшыся з мудрай народнай гульнёй, захапіўся спачатку рашэннямі мудрагелістых задач, эцюдаў і камбінацый, а затым стаў спрабаваць свае сілы ў іх складанні.

Калі ў 1958 годзе ў Маладзечанскай абласной газеце "Чырвоны сцяг" пачаў выходзіць шахматна–шашачны аддзел, то сярод яго карэспандэнтаў з'явілася і прозвішча студэнта Магілёўскага педінстытута Леаніда Вітошкіна.

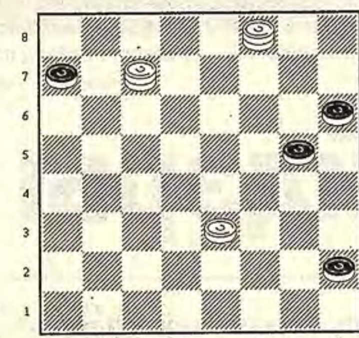
У 1965 годзе яму было прысвоена рэдкае званне "Майстар спорту" па шашачнай кампазіцыі. З 1970 года і да закрыцця ў 1991 годзе быў рэдактарам аддзела "Эцюды" у часопісах "Шашкі" і "Dambrete".

У чэмпіянатах СССР па кампазіцыі 3 разы станавіўся пераможцам. Чэмпіёнам Беларусі быў 22 разы. За вялікі ўклад ў развіццё шашак Вітошкіну ў 1991 годзе разам з масквічом Андрэем Фаміным прысвоена званне "Гросмайстар СССР" па шашачнай кампазіцыі. Больш такога звання няма ні ў каго – неўзабаве Савецкага Саюза не стала.

З'яўляючыся аўтарам каля 20 кніг і вучэбных дапаможнікаў па шашках, Леанід Сяргеевіч працуе над сваёй новай кнігай "Выбраныя кампазіцыі", падводзячы вынікі свайго 50–гадовага творчага шляху. Падтрымліваючы трывалую сувязь з шашачным аддзелам "Рэгіянальнай газеты", гросмайстар даслаў нам свае новыя эцюды. Яны будуць друкавацца ў некалькіх нумарах. За лепшае і дакладнае іх рашэнне ў якасці прыза будзе разыграная кніга гросмайстра з яго аўтографам. Сёння даюцца два першыя заданні.

№1. Леанід Вітошкін. Белыя: дамкі b8, h2, простая e5 (3). Чорныя: простыя b2, e3, h4 (3). Выйгрыш.

№2. Леанід Вітошкін. Белыя: дамкі c7, f8, простая e3 (3). Чорныя: простыя a7, g5, h2, h6 (4). Выйгрыш.

У абедзвюх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць. Чакаем вашых новых адказаў.

Працягваем змяшчаць міні–партыі

"Зваротная гульня Бадзянскага". 1. c3-d4 h6-g5 2. g3-h4 b6-a5 3. d2-c3 c7-b6 4. f2-g3 b8-c7 5. g3-f4? b6-c5! 6. f4:h6. Нічога не мяняе і 6. d4:b6. 6… c5-b4 7. a3:c5 d6:f4. Белыя вымушаныя скласці зброю. Падобная камбінацыя сустракаецца і ў дэбюце "Перакрыжаванне". 1. c3-d4 d6-e5 2. b2-c3 e7-d6 3. e3-f4 b6-a5 4. f2-e3 c7-b6 5. c1-b2 b6-c5 6. d4:b6 a7:c5? 7. c3-b4! a5:c3 8. b2:b6 b8-a7 9. g3-h4! Са знаёмым ужо выйгрышам. У першай партыі патрэбна было гуляць 5. e1-f2 з прыкладна поўнай пазіцыяй.

Зверце рашэнні. "РГ" ад 19 сакавіка

№1. 1. c5-b6 a5:c7 2. a3:c5 d6:b4 3. f4:h6 (можна 3. f4:d8 d2:h2 4. f2-g3 h2:f4 5. b8:h2х.) 3… d2:h2 4. f2-g3 h2:f4 5. h6:a5х.

№2. 1. d2-c3 b4:d2 (1… d4:b2 2. a1:a5 g3-h2 3. a5-b6х.) 2. e1:c7 g3:e1 (2… d8:b6 3. f6:a5 g3:e1 4. a1-b2 і так далей як ніжэй) 3. a1-b2 d8-b6 4. f6:a5 h4:f6 5. b2-c3 e1:b4 6. a5:g7 h8:f6 7. g1-f2х.

Правільныя рашэнні далі **Анатоль Гомза** з Вілейкі, **Леанід Жыхар** з Крывічоў, **Сяргей Матус** з Валожына.

Анатоль РОГАЧ, кандыдат у майстры спорту.

■ КОНКУРСЫ

Прыз – відэакасета

Імя і прозвішча беларускай актрысы, якія вам трэба было адгадаць, **Зоя Белахвосцік**. А пераможца, якога запрашаем у рэдакцыю, – **Анатоль Занкавіч**. Прыз – відэакасету – можна атрымаць у Маладзечне ў пунктах продажу аўдыё- і відэатавараў у магазінах "Пасаж", "Дзіцячы свет", на калгасным рынку і міні-рынку "1000 дробязяў".

Наступнае заданне. Выбіраеце з прапанаваных да кожнага пытання адказаў правільны. З першых літар слоў-адказаў складаеце слова. Сёння гэта імя (пытанні 1-7) і прозвішча (пытанні 8-15) савецкай кіназоркі і спявачкі.

1. Якім з прыбораў карыстаюцца артысты падчас выступлення на сцэне? (Компас. Мікрафон. Дазіметр.)

2. У якой з пабудоў звычайна жывуць замежныя турысты? (Атэль. Шалаш. Бардэль.)

3. Які з інструментаў прызначаны для выразвання ўзораў? (Фуганак. Дрыль. Лобзік.)

4. Як назвалі цяжкае захворванне, якое ў 1918-1919 гадах распаўсюдзілася па многіх краінах свету? (Шведка. Немка. Іспанка.)

5. Хто напісаў раман "Амерыканская трагедыя?" (Купер. Твэн. Драйзер.)

6. Як звалі легендарнага спартанскага цара, які разам са сваім атрадам загінуў у няроўным баі з персамі? (Леанід. Антоній. Георг.)

7. Якая з міжнародных арганізацый займаецца адукацыяй, навукай і культурай? (МАГАТЭ. ЮНЕСКА. ОПЕК.)

8. Якое з гэтых слоў азначае спосаб бегу каня? (Кар'ер. Акоп. Траншэя.)

9. Дзе знаходзіцца запаведнік "Асканія-Нова"? (Казахстан. Украіна. Арменія.)

10. Які з гэтых хімічных элементаў адносіцца да інертных газаў? (Тэлур. Неон. Паланій.)

11. Які з гэтых дваранскіх тытулаў з'яўляецца самым высокім? (Маркіз. Барон. Герцаг.)

12. Да якой гары, паводле Біблії, прычаліў Ноеў каўчэг? (Эльбрус. Сінай. Арарат.)

13. Хто напісаў карціну "Мужык з дурным вокам"? (Рэпін. Шышкін. Васняцоў.)

14. Якая з гэтых жывёлін з'яўляецца горным дзікім бараном? (Бабуін. Архар. Сайгак.)

15. Уладальнікам якога з гэтых англійскіх футбольных клубаў з'яўляецца губернатар Чукоткі Раман Абрамовіч? ("Лідс". "Арсенал". "Чэлсі".)

Чакаем вашых адказаў на працягу 10 дзён.

Конкурс вядзе Мікола ЛІПСКІ.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

- Аўдзі-200 Авант, 1989 г.в., ёсць усё, акрамя скуры, 3100 у.а. Тэрмінова. Т. (8-029) 6850232, (8-029) 7030232.
- Аўдзі-100, 1989 г.в., 1,8Б; ФВ Гольф-2, 1984 г.в., 1,6Д. Т. у Вілейцы 33223, (8-029) 6254552.
- Аўдзі-100, 1990 г.в., 2,0 ТД, серабрысты металік, ц/з, г/у, эл/пакет, эл/люк, велюр, клімкантр., 3400 у.а., торг. Т. у Смаргоні 53563 (увечары).
- Аўдзі-100, 1986 г.в., 1,8К, добры стан. Т. (8-029) 6809541.
- А/м з Германіі. Т. у Маладзечне 50183, (8-029) 6560483.
- БМВ-318, 1300 у.а.; ВАЗ-2107, 600 у.а. Т. у Маладзечне 37607.
- БМВ-318, 1984 г.в., 1,8 інжэктар, добры стан. Т. у Маладзечне 71788, (8-029) 7780736.
- БМВ-320, 1987-88 г.в., чорны, л/д, ц/з, эл/люстэркі, магн., нов. АКБ, тэрмінова. Т. у Маладзечне 71224.
- БМВ-324Д, 1990 г.в., 2300 у.а. Т. у Вілейцы 49652.
- ВАЗ на з/ч, шкло лабавое МАЗ, новае. Т. (8-029) 6139665.
- ВАЗ-2101, поўны капрамонт, 550 у.а. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 7674127.
- ВАЗ-21011, 1978 г.в., седан, капрамонт + запчасткі, нядорага. Т. (8-029) 4007367.
- ВАЗ-2153, 1995 г.в., 1,5 л. Т. (8-029) 7074849.
- ВАЗ-2153, 1995 г.в., вішня, 1400 у.а. Т. (8-029) 6456601.
- ВАЗ-2106, 1985 г.в. Т. (8-029) 6338340.
- ВАЗ-2106, 1988 г.в.; рэдуктар задняга маста ГАЗ-53. Т. у Маладзечне 61062.
- ВАЗ-21061, 1991 г.в. Т. у Маладзечне 76719.
- ВАЗ-21063, 1988 г.в., 700 у.а. Т. у Маладзечне 43231, (8-029) 6598863.
- ВАЗ-21063, 1986 г.в., выдатны стан, 1050 у.а. Т. у Маладзечне 31727.
- ВАЗ-21063, 1987 г.в., 1,5, белы, 1000 у.а. Т. у Вілейцы 58308.
- ВАЗ-21063, 1987 г.в., 870 у.а. Т. у Маладзечне 33102.
- ВАЗ-21063, 1985 г.в., прабег 90 тыс., фаркоп, ахова крылаў, добры стан, 980 у.а., торг. Т. у Вілейцы 57174.
- ВАЗ-2107, 1996 г.в. Т. у Маладзечне 41437.
- ВАЗ-2108, 1989 г.в., вішня, у выдатным стане, цюнінг (а/м у Маладзечне). Т. (8-029) 6349761.
- Вольву-740, 1990 г.в., шэры металік, дызель, усе навароты, 3200 у.а., торг. Т. у Вілейцы 54512.
- Вольву-740, 1986 г.в., 2,4Д, п/з. Т. (8-029) 7654595.
- ГАЗ-21 "Волга". Т. (8-029) 6338340.
- ГАЗ-24 "Волга". Т. у Маладзечне 37200.
- ГАЗ-3110 "Волга", 1999 г.в., добры стан, прабег 23 тыс. км, бензін А-76, зялёны сад. Т. у Вілейцы 56036.
- ГАЗ-53 дызельны ці памяняю на трактар, можна без дакументаў. Т. (8-029) 6434876.
- ДАФ, 1991 г.в., 2,5 ТД, дубль ці памяняю на л/а, 2600 у.а. Т. у Маладзечне (8-029) 6933808.
- Дэу Нексія, 1997 г.в., 1,5 бензін. Т. у Астраўцы 20963.
- КАМАЗ бартавы з прычэпам. Т. у Вілейцы 56862, (8-029) 6382776.
- Мазду-323F, 1991 г.в., г/у, ц/з, 2400 у.а., торг. Т. у Маладзечне 43104 (пасля 18.00).
- Масквіч-2140 на ходу, можна на запчасткі, 100 у.а. Т. у Вілейцы (8-029) 7615562.
- Масквіч-2140 на запчасткі; участак 15 сотак. Т. у Вілейцы 32086.
- Масквіч-2141, 1991 г.в., 1,6 л. Т. у Маладзечне 35000, (8-029) 6341438.
- Масквіч-412 ІЖ, 1983 г.в., у добрым стане. Т. у Маладзечне 37284, (8-029) 7648067 (Ігар).
- Мерседэс-124, 1986 г.в., рухавік 230Е, г/у, л/д, АБС, карэктар фар, а/магнітола, 219980 км. Т. у Вілейцы 35353, 58859.
- Мерседэс-190, 1986 г.в., 2,0Б, г/у, ц/з, люк. Т. (8-029) 7663552.
- Мерседэс-190Е, 1984 г.в., 2,0і, г/у, ц/з, люк, чорны металік. Т. у Вілейцы 54492.
- Мерседэс Е-250, 1995 г.в., дызель, 7400 у.а., торг. Т. (8-029) 7734209.
- Нісан Сані, 1992-93 г.в., 1,6V, 16 кл. Т. у Маладзечне 67845 (пасля 20.00).
- Опель Амегу, 1987 г.в., 2,3Д, добры стан. Т. у Маладзечне 41288, (8-029) 4003577.
- Опель Аскону, 1984-85 г.в., 1,3 аб'ём рухавіка, цана дагаворная. Т. у Маладзечне 96693 (хатні), (8-029) 7030392 (увечары).

Купон 24

Рэгіянальная газета

да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы». Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў. Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

тэкст

прозвішча, імя, адрас (не для друку)

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету!

Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання і нумар дакумента ўладальніка. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

Кінатэатр «Радзіма»

11-13 чэрвеня. Прэм'ера. «Егер», Расія, драма. 11 чэрвеня – у 17.00, 19.00 і 21.00; 12 і 13 чэрвеня – у 15.00, 17.00, 19.00 і 21.00.

14-20 чэрвеня. Прэм'ера. «Забойная парачка: Старскі і Хатч» – у 17.00, 19.00, 21.00

ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

11 чэрвеня. «Цуда-сланяня», ЗША, камедыя – у 10.00, 12.00 і 14.00.

12, 13 чэрвеня. «Прынцэса лебедзь III. Тайна зачараванага скарбу», ЗША, анімацыя – у 13.00.

14 чэрвеня. «Карлік нос», Расія, анімацыя – у 10.00, 12.00 і 14.00.

15 чэрвеня. «Востраў скарбаў», кінастудыя імя Горкага, прыгоды – у 10.00, 12.00 і 14.00.

16 чэрвеня. «Сіндбад. Легенда сямі мораў», анімацыя – у 10.00, 12.00 і 14.00.

17 чэрвеня. «Джой», ЗША, прыгоды – у 10.00, 12.00 і 14.00.

Кожную суботу ў 21.00 – відэадыскатэка. Працуе бар. Камп'ютэрныя гульні – штодзённа, акрамя панядзелка. Пракат ліцэнзійных відэакасет ад фірмы "ВідэаАльянс". Тэл. для даведак: 7-15-92, 7-06-30.

■ ІМЯНІНЫ

11 чэрвеня. Праваслаўныя: Фядоссі, Івана. **Каталіцкія**: Варнавы, Фелікса.

12 чэрвеня. Праваслаўныя: Ісака. **Каталіцкія**: Ануфрыя, Кадзі, Яна.

13 чэрвеня. Праваслаўныя: Ермія. **Каталіцкія**: Антона, Люцыяна.

14 чэрвеня. Праваслаўныя: Аліны, Валяр'яна, Дзяніса, Харытона, Усціна. **Каталіцкія**: Эльвіры, Базыля, Валерыя.

15 чэрвеня. Праваслаўныя: Ульяны, Івана, Нічыпара. **Каталіцкія**: Іяланты, Віта.

16 чэрвеня. Праваслаўныя: Дзмітрыя, Дзяніса, Паўла. **Каталіцкія**: Аліны.

17 чэрвеня. Праваслаўныя: Засімы, Мяфодзія, Мітрафана, Севярына. **Каталіцкія**: Лауры, Адольфа, Альберта.

• Опель Аскону, 1986 г.в., 1,6 дызель, 1300 у.а. Т. у Вілейцы 76527.
• Опель Астру Караван, 1996 г.в., 1,6і, сіні металік, з Германії, навароты. Т. у Вілейцы 32739.
• Опель Кадэт, 1987 г.в., 1,6Д, універсал, 3-дзверны, нядорага. Т. у Вілейцы 57206, (8-029) 6657206.
• Опель Кадэт, 1983 г.в., дызель, 5-дзверны, добры стан, 750 у.а., торг; Мазду-626, 1985 г.в., бензін, 950 у.а. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 6275394.
• Опель Калібру, 10.1994 г.в., 2,0і, чырвоны. Т. у Маладзечне 65707, (8-029) 7654484.
• Опель Корсу, 1994 г.в., мона ці памяняю на дызель. Т. у Вілейцы 58951.
• Опель Рэкорд, 1983 г.в., 1,8S. Т. (8-029) 7690143.
• Пэжо-605, 1992-93 г.в., 2,0 газ-бензін, эл/пакет, г/у, фаркоп, п/д, цёмна-зялёны колер. Т. (8-029) 6803739.
• Рэно-11, 1,6 дызель, хэтчбэк. Т. у Вілейцы 57379.
• Рэно-19, 1992 г.в., 1,4і, 2250 у.а. Т. у Вілейцы 53781.
• Рэно Рапід Каблук, 1987 г.в., 1,4 бензін. Т. у Маладзечне 99664, (8-029) 7698537.
• Сеат Ібіцу, 1990 г.в., 1400 у.а., торг. Т. (8-029) 6936301.
• **ФВ ВЕНТУ, 1997 Г.В.**, 1,9 ТДІ, усе навароты, акрамя скуры. Т. (8-029) 6733721, (8-029) 6254657.
• ФВ Гольф, 1985 г.в., 1,6Д, чырвоны, 3-дзверны, выдатны стан. Т. у Маладзечне 50048, (8-029) 6673990.
• ФВ Гольф, 1988 г.в., у выдатным стане, 1820 у.а., торг. Т. у Вілейцы 53523.
• ФВ Гольф-2, 1989 г.в., 1,6S, 3-дзверны, г/у руля, 1550 у.а. Т. у Маладзечне 32499.
• ФВ Гольф-2, 1985 г.в., 1,3S, 3-дзверны, 1200 у.а. Т. (8-029) 7792380.
• ФВ Джэту, 1985 г.в., 1,3S, дыні-ламат, 1400 у.а. Т. (8-029) 7731945.
• ФВ Каравэлу, 1985 г.в., 1,6Д, з/ч па рухавіку. Т. у Маладзечне 99625, (8-029) 6394436.
• ФВ Пасат універсал В4, 1994-95 г.в., 1,8S чырвоны, з Германії. Т. у Маладзечне 70007 (службовы), 42678, 42441.
• ФВ Пасат, 1990 г.в., 1,8S, універсал. Т. (8-029) 7036377.
• ФВ Пасат, 1992-93 г.в., 1,9 ТД, колер шэры. Т. у Вілейцы (8-029) 6585886.
• ФВ Пасат, 1986 г.в., 1,6 дызель, 1150 у.а. Т. у Вілейцы 51876, 55148 (Сяргей).
• ФВ Пасат-2, 1985 г.в., 5, універсал, 1200 у.а. Т. у Вілейцы 53113, (8-029) 7697931.
• Фіят Крому, 1993 г.в., 2,0і, белы, а/ц, ц/з, г/у, серва-руль, 3100 у.а., торг. Т. у Маладзечне 36418, (8-029) 5528519.
• Фіят Пунто, 1996 г.в., 1,46, г/у, ABS, а/п. Т. (8-029) 6362963.
• Фіят Тыпу, 1988 г.в., 1,9 ТД; ВАЗ-21063, 1987 г.в. Тэрмінова. Т. у Вілейцы 56433, (8-029) 6853905.
• Фіят Тэмпру, 1994 г.в., 1,6S, універсал, добры стан. Т. (8-029) 7040428, (8-029) 7690143.
• Форд Кур'ер, 1995 г.в., 1,3 бензін, з Германії; рухавік 1,9 ТДІ да ФВ Пасату, 1994 г.в. Т. у Вілейцы 56378, (8-029) 7508296.
• Форд Мандэо, 1993 г.в., 1,8 ТД, запчасткі да рухавіка. Т. (8-029) 5580986.
• Форд Мандэо, 1994 г.в., 1,8 г.б. Т. у Вілейцы 54900, (8-029) 7079198.
• Форд Сіеру, 1984 г.в., 1,6S, хэтчбэк, 5-дзверны, фаркоп, велюр, люк, цюнінг, добры стан, 1350 у.а. Т. (8-029) 7619248.
• Форд Сіеру, 1988 г.в., седан, газ-бензін, белы. Т. у Валожыне 57223.
• Форд Скорпіё, 1988-89 г.в., 2,0і. Т. (8-029) 6945665.
• Форд Скорпіё, 1986 г.в., 2,5Д па запчастках. Т. (8-029) 7767811.
• Форд Транзіт, 1994 г.в., пасажырскі. Т. у Смаргоні 51385, (8-029) 7862745.
• Форд Фіесту, 1989 г.в., 1,8 дызель, у добрым стане, 1520 у.а. Т. у Вілейцы 33063, (8-029) 7572820.
• Форд Эскорт універсал, 1994 г.в., 1,6, ДОНС, 6 мес. у РБ. Т. у Вілейцы 33878.
• Форд Эскорт, 1986 г.в., 1,3 бензін, сіні, 750 у.а., торг. Т. у Вілейцы 58567, (8-029) 6354515.
• Форд Эскорт, 1992 г.в., 1,8Д, белы, універсал, у добрым стане. Т. у Вілейцы 56207.
• Форд Эскорт, 1992-93 г.в., 1,8 ДОНС, універсал, зялёны, люк, дугі, узмацняльнік, карэктар, магнітола, 2250 у.а. Т. у Вілейцы (8-029) 7651200.
• **ХОНДУ ЦЫВІК, 1995 Г.В.**, 5-дзверную, 1,4 л., 3 дні з Германії, тэрмінова, нядорага. **ХОНДУ ЦЫВІК, 1993 Г.В.**, 1,3 л., 3-дзверную. Т. (8-029) 6310734, (8-029) 7628313.
• Хундай Лантру, 1992-93 г.в. Т. (8-029) 7654803.
• М/а KIA, 1996 г.в., дызель. Т. у Вілейцы 58890, (8-029) 6658890.
• М/а МВ-100, 1995 г.в., 2,4Д, грузавы. Т. (8-029) 6977864.
• Скутар "Ямаха", 1998 г.в. Т. у Маладзечне 40102 (увечары).

ІНШАЕ

• Аўтамагнітолу б/у. Т. (8-029) 7795524 (Улад).
• Дыскі літыя R17 – 4 шт., 5 балтоў, 200 у.а.; R13 – 4 шт., 4 балты; рухавік Форд Скорпіё, 2,0і. Т. (8-029) 6466314.
• З/ч да ВАЗ. Т. (8-029) 6338340.
• З/ч да Опель Асконы, 1987 г.в., 2,0L. Т. (8-029) 6585322, (8-029) 7630561.
• На запчасткі Опель Амегу універсал, Аўдзі-80, 1986 г.в., 1,6 карб. Т. (8-029) 6428207.
• Рухавік па запчастках да Фіят Крома, 1,9 ТД. Т. (8-029) 7796866.

КУПЛЮ

• А/м да 1100 у.а., можна аварыйны. Т. (8-029) 7629526.
• **А/м ГАЗ-66. Т. (8-029) 7780518.**
• МБ-207-307, выс., доўгі, дача. Т. (8-029) 6912984.
• **ІЖ-Ю5, ЯВУ-638.** Т. у Маладзечне 71831.
• Матацыкл "Мінск" на запчасткі або задняе кола. Т. у Маладзечне 65037, (8-029) 6165037.
• Мерседэс-124, 190, нядорага, можна нерабочы. Т. у Вілейцы 58845, (8-029) 7792380.

ІНШАЕ

• Балоны б/у для грузавых а/м "МЕТАН", кісларродныя і інш. Т. (8-029) 7741017.
• Лабавое шкло да Фіят Рэгаты, 1986 г.в. Т. у Смаргоні 53466.
• Паргузчык, 2-3 тон. Т. (8-029) 7675667.
• Счапленне да Т-25, першасны вал. Т. у Вілейцы 74457.
• Шкло задняе да Опель Кадэта, 1985 г.в., седан. Т. у Маладзечне 32597.
• ЮМЗ экскаватар, можна не на хаду. Т. (8-029) 6434876.

ПАСЛУГІ

• Аўтасэрвіс. Рамонт і стэндавая дыягностыка: рухавікоў, карбюратараў, інжэктараў, дызеляў, замена рамянёў, рэгуліроўка СО, рамонт падвескі і амартызатараў, электратэхнічныя работы, зварка, кузаўны рамонт. Смаргонь ГБК №5, блок 28 (Сертыфікат BY11204100A1015). Т. у Смаргоні 55285, (8-029) 7843751.
• Грузаперавозкі МАЗ бартавы, 18 т, РБ. Ліц. №1-01-668 ТМ і К да 25.06.2007. Т. у Вілейцы 42367, (8-029) 7769390.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

• 1-пакаёвую кватэру на вул. Гагарына, 9, тэрмінова. Т. у Вілейцы 57268.
• 1-пакаёвую кватэру ў Вілейцы, 1 паверх, 20,77 м². Т. (017) 2991064 (Віктар), (017) 2405386 (Валянцін).
• 2-пакаёвую кватэру ў Смаргоні, 2 паверх, пакоі прахадныя, халодная вада, каналізацыя, тэлефон, агульная плошча 39,6 м², жылая – 26,5 м². Т. у Смаргоні 52312, у Маладзечне 33539.
• 2-пакаёвую кватэру і гараж метал. 6,0х3,5. Т. у Вілейцы 33170.
• 2-пакаёвую кватэру ў раёне "Зеніта". Т. у Вілейцы 57962.
• 2-пакаёвую кватэру ў п. Беразінскае. Т. у Маладзечне 25724.
• 2-пакаёвую кватэру ў п. Чысць (побач з Маладзечнам). Т. у Маладзечне 90188.
• 3-пакаёвую кватэру Вілейцы. Т. у Вілейцы 58802.
• 3-пакаёвую кватэру ў новым доме, у цэнтры горада, на 3 паверсе. Т. у Вілейцы 56990.
• Гараж металічны перанасны, 3,5Х5,5, у добрым стане. Т. у Вілейцы 58599, (8-029) 7659112.
• Дачу недабудаваную, 6х7 м, 2-павярховую, блочную, абліцаваную цэглай, асобна. Бераг Віліі, побач крыніца, лес, 25 км ад Маладзечна, в. Алянец. Т. у Маладзечне 50140 (пасля 18.00).
• Дачу ў в. Ганькавічы (Валожынскі р-н), вялікі сад, лазня, гаспабудовы, цана дагаворная. Т. у Валожыне 57800.
• Дом недабудаваны ў в. Макаўе. Т. у Вілейцы 58302.
• Дом 2 км ад Вілейкі, хоцаць гарадскі аўтобус. Т. у Маладзечне 65716.
• Дом на Вілейскім вадасховішчы ў в. Вязынь. Т. (8-029) 7643667.
• Дом у в. Гай; акардэон; баян; прычэп новы, вялікі, да л/а без дакументаў; таксометр; плафон да таксі. Усё танна. Т. у Маладзечне 73990, (8-029) 6354029.
• Дом у в. Савіна (Вілейскі р-н). Т. у Вілейцы 57326.
• Дом у в. Куранец. Т. (8-029) 7603076.
• Дом у в. Бомбалы (Валожынскі р-н, Мінская вобл.). Хутар у в. Сялец (Вайстамскі с/с, Смаргонскі р-н). Т. у Смаргоні 53466.
• Дом недабудаваны ў Валожыне, гараж, падвал, участак 0,25 га + усе матэрыялы для завяршэння будаўніцтва, нядорага. Т. у Маладзечне 64492, 77589.
• Дом, вялікі ўчастак, сад. Т. у Вілейцы 56788.
• Дом драўляны ў Вілейцы. Т. (8-029) 5529534.
• Дом недабудаваны (зроблены чарнавыя работы), драўляны, 15 сотак, калодзеж, магчыма правесці водаправод, памеры 9х10. Т. у Вілейцы 54971.
• Катэдж недабудаваны ў в. Рагазы, 20 га зямлі + будматэрыялы да яго. Т. (8-029) 5522565.
• Паўдома ў Маладзечне. Т. (8-029) 6920596.
• Паўдома ў Маладзечне. Т. у Вілейцы 51168.

КУПЛЮ

• Дом у Вілейцы. Т. (8-029) 7612851.
• Дом у Вілейцы, невялікі. Т. у Вілейцы 55856.

МЯНЯЮ

• 4-пакаёвую кватэру на 1- ці 2-пакаёвую, 1 паверх, р-н "Зеніт". Т. у Вілейцы 57326.
• **1-ПАКАЁВУЮ КВАТЭРУ Ў ЦЭНТРЫ МАЛАДЗЕЧНА** на 1-пакаёвую ў Вілейцы ці прадам і куплю ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 56059.
• 4-пакаёвую кватэру ў Паставах на 3- ці 2-пакаёвую ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 77281.

НАЙМУ

• Гараж у горадзе Маладзечна. Т. у Маладзечне 41953.
• Сям'я ваеннаслужачых ноймe 2-пакаёвую кватэру на доўгі тэрмін у Мядзеле. Т. у Мядзеле 55037 (службовы), 51299.

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

• **"МУЛЕН РУЖ"**. Пракат вясельнай і вячэрняй моды. Вэлюм у падарунак. Вяночкі, ручнікі. Т. у Маладзечне 43070, (8-029) 6339293.
• Вясельны **ПРАКАТ ЗОІ ІВАНАЎНЫ** прапануе вялікі выбар вясельных і вячэрніх сукенак. Сукенка для маці нявесты і вясельныя аксесуары – бясплатна. Т. у Маладзечне 50825.
• Вясельны салон "Каханая". Маладзечна, вул. Прытыцкага, 21 ("Папараць-кветка"). Запрашаем нявест з 12.00 да 20.00, у суботу і нядзелю з 10.00 да 15.00, выхадны - панядзелак. Т. 50825.
• Вясельна- вячэрні пракат **У ВІЛЕЙЦЫ**, гасцініца пак. №231 (з 11.00 да 19.00). Т. (8-029) 6655513.
• Вясельна-вячэрні **САЛОН "МІЛЭДЗІ"**. Вялікі выбар убранняў і аксесуараў. Маладзечна, вул. Віленская, 12 (атэлье "Бярозка"); тэл. 77382, (8-029) 7729148.
• **САЛОН "РАКСАЛАНА"**. Убранні: шлюбныя, для выпускных дзяўчатам і юнакам. Сукенка для маці – бясплатна. Гасцініца "Маладзечна", 1 паверх. Працуем без выхадных. Т. (8-029) 6887233.
• Адчыніўся новы салон "Нявеста" на міні-рынку "1000 дробязяў" (каля завода "Спадарожнік"). Т. у Маладзечне 35027 (пасля 20.00).
• Салон "Кацярына" прапануе шлюбныя і вячэрнія ўбранні. Маладзечна, вул. Драздовіча, 1, тэл.: 54587, (8-029) 6307319.
• Пракат прапануе **НОВУЮ КАЛЕКЦЫЮ** вясельных сукенак. Т. у Маладзечне 62714.
• Вясельна-вячэрні салон "Надзея". Вялікі выбар. Маладзечна, вул. Міру, д. 48, кв. 1. Т. 67877, (8-029) 7739308.
• "Лілія" прапануе вясельныя і вячэрнія ўборы. Маладзечна, вул. Валынца, 9; тэл. 74812, (8-029) 6418594.
• Салон "Наталі", шырокі выбар вясельных і вячэрніх убранняў (памер 38-54). Міні-рынак на Цэнтральнай плошчы ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 30848, (8-029) 6830848.
• Увага! Адчыніўся новы вясельны салон "Эліт". Прапануем новую калекцыю вясельных і вячэрніх убораў са скідкамі, аксесуары да іх і падарунак нявесце. Маладзечна, вул. Б.Хмяльніцкага, 22, тэл. 66855, (8-029) 6631092, (8-029) 6676448.

ІНШЫЯ ПАСЛУГІ

• Агароджы, вароты, катлы і іншыя металавырабы. Т. (8-029) 7691397.
• Дапамога, **АФАРМЛЕННЕ ВІЗ** Шэнген, Літва. Т. (8-029) 6319537.
• Маскітныя сеткі. Ахова ад мух і камароў. Замер. Дастаўка. Устаноўка. Т. (8-029) 6251418.
• Пракат гульнявых прыставак "Sony PS", "Sega DC", пракат відзамагнітафона, электрадрылі. Дастаўка. Т. у Маладзечне 43478.
• Пракат гульнявых прыставак "SONY PS". Вялікі выбар дыскаў. Дастаўка. Т. у Маладзечне 65018, 66211.
• **РАМОНТ ХАЛАДЗІЛЬНІКАЎ**. Выезд на дом. Гарантыя. (Пасв. №690259548 от 24.09.2003 г.) Т. у Вілейцы 51656, 54869.
• **РАМОНТ ХАЛАДЗІЛЬНІКАЎ**. Гарантыя 3 гады. Т. у Маладзечне 76721.
• Рамонт кватэр. Т. у Маладзечне 33272.
• Рамонт швейных, скарняжных машын, аверлокаў. Т. у Маладзечне 64737.
• Фундамент, кладка, зруб, дах, адздзелка. Т. у Маладзечне 34961, (8-029) 7681948.
• **ЦЕПЛАІЗАЛЯЦЫЯ ЎЗВЕДЗЕНЫХ БУДЫНКАЎ** (па расійскай тэхналогіі) метадам запаўнення паветранай праслойкі пенаізолам праз прасвідраваныя адтуліны. Т. (8-029) 6692524, (8-029) 6747189.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БУД. МАТЭРЫЯЛЫ

• Аконныя рамы і балконныя дзверы са шкленнем – усё б/у. Т. у Вілейцы 35475.
• Вокны і дзверы з ПВХ са скідкай да 20%. Т. (8-029) 5574775, (8-029) 5535253.
• Пліту ж/б 6х1,5 – 5 шт., ёмістасць 6 м³ РЖТ-4М. Т. (8-029) 6528350.
• **ЦЭГЛУ** белую, **ПЛІТКУ** тратуарную, **ДОШКУ** сасновую, даўжынёй 2,1 м. Т. у Маладзечне 66534, (8-029) 6570984.
• Цэмент, шыфер, рубероїд, трубы а/ц, вапна, фарба, ДВП, СП, сухія сумесі, вотруб'е, камбікорм. Арганізуем дастаўку. Ліц. Розн. Гандлю №62130/0082135 да 31.05.2007 г. Т. у Вілейцы 32525, (8-029) 6658581.
• **ШКЛОПАКЕТЫ НЯМЕЦКІЯ (ВОКНЫ ПВХ)**. Нядорага. Устаноўка. Жалюзі. Сайдынг ПВХ. Сценавыя панэлі ПВХ. Т. (8-029) 6850232, (8-029) 7030232.

СЕЛЬГАСТЭХНІКУ

• Павозку на гумавым ходу з вупражжу, в. Мароські. Т. у Вілейцы 33878.
• Рухавік МТЗ-80 і каленвал. Т. у Вілейцы 63358.
• Рухавік пускавы да трактара Т-40, новы, цана дагаворная. Т. у Вілейцы 59298 (пасля 18.00).
• Трактар МТЗ-80 УК, МТЗ-52, бульбакапалку польскую. Т. (8-029) 6434876.
• Устаноўку даільную 3-фазную, новую, на два вядры і воданагравальнік на 100 літраў. Т. у Вілейцы 74445.

БЫТАВУЮ ТЭХНІКУ

• Аверлок, швейную машыну. Гарантыя. Дастаўка. Т. у Маладзечне 64737.
• **ГАЗАВУЮ ПЛІТУ** "Брэст" (мадэль 1457), 4-канфорачную у добрым стане, нядорага. Т. у Вілейцы 57040.
• Маразільнік "Ока", б/у, секцыя "Вежа", вуглавую канапу, тэлевізар "Волтхам". Т. у Вілейцы 53090.
• Мікрахвалевую печку з грылем, новую. Т. у Вілейцы 56378, (8-029) 7508296.
• Печку СВЧ, пыласос, шв. машыну б/у, з Германії. Т. у Маладзечне 54738.
• Халадзільнік імпартнай вытворчасці. Т. (8-029) 7665033.
• Халадзільнік "Мінск-15М", мяккі куток – усё б/у. Т. у Маладзечне 40030.
• Халадзільнік "Атлант Мінск-15", б/у. Т. у Маладзечне 67171.

МЭБЛЮ

• Мэблю: секцыю "Іпуць", секцыю "Свір", мяккі куток, кухню, вуглавую канапу, шафы 2- і 3-дзверныя, ложак паўтарачны; кацёл КС-ТГ-12,5 "Мінск". Т. у Вілейцы 55885.
• **МЭБЛЮ РБ**. Матрацы. Дастаўка. Ліц. № 260 РВК да 23.08.2007 г. Т. у Вілейцы 53829, (8-029) 6313007.
• **МЭБЛЯ РБ ПАД ЗАКАЗ**. Кухні, шафы-купэ па індывідуальным праекце. У тым ліку крэдыт 10,5% гадавых. Дастаўка. Зборка. Т. у Вілейцы 53430, 56382, (8-029) 6656382. Ліц. №245 Вілейскага РВК 6.08.2002-6.08.2007. Ліц. №05264 БДААБАН 14.10.2002-14.10.2007.
• **МЭБЛЮ У ДОБРЫМ СТАНЕ, НЯДОРАГА**. Секцыі, кухні, мяккі куток, спальню, канапу-ложак, тахту, ложкі 1,5- і 2-спальныя, шафу і інш. Т. у Вілейцы 57040.

ЖЫВЁЛУ

• Жарабя 2-гадовае. Т. у Мядзеле 38716.
• Кабылу навучаную, 5 гадоў. Т. (8-029) 7693507.
• Карову дойную, 6 гадоў. Звяртацца па тэл. 61146, в. Балашы, Куранецкі с/с.
• РУП "Стайкі" Вілейскага р-на рэалізуе гусянят сутачных і падгадаваных. Т. у Вілейцы 50034, 73243, 73138.
• Шчанятаў рызеншнаўцэра, радаслоўная, прышчэплены, 2 мес. Т. у Маладзечне 54311.
• Шчанятаў ратвейлера, радаслоўная. Т. у Маладзечне 68060.

ІНШАЕ

• Бульбу дробную. Т. у Маладзечне 29201.
• Дзіцячую каляску, б/у, у добрым стане, нядорага. Т. у Вілейцы 58382.
• Дзіцячую прагулачную каляску. Т. у Маладзечне 62842.
• Дровы сухія, брыкет. Т. у Вілейцы 51482.
• Зараднае-цешча, тэрмастабілізатар для інкубатара. Т. у Маладзечне 53722.
• Зруб на вываз. Т. у Вілейцы 74415 (пасля 20.00).
• Камп'ютэры ад 200 у.а., маніторы ад 125 у.а., прынтары ад 50 у.а. Гарантыя да 3 гадоў, дастаўка бясплатна. **КАМП'ЮТЭРНЫ МАГАЗІН "UNDERGROUND"**. Т. у Маладзечне 44587, У Мінску (017) 2832233, 2860342.
• Камп'ютэр новы і б/у. Гарантыя. Куплю няспраўныя. Дапамагу ў рамонце. Т. (8-029) 7741956.
• Камп'ютэр, нядорага. Т. у Маладзечне 63095, (8-029) 6140849.
• Камп'ютэр, нядорага. Т. (8-029) 6946038.
• **КАЦЁЛ** ацяпляльны КС-ТГ-12,5А (газ-цвёрдае паліва). Т. (8-029) 6319537.
• **ЛОДКІ, ПАЛАТКІ, СПАЛЬНІКІ, ДЫВАНКІ, ЗАПЛЕЧНІКІ І ІНШ.** Т. (8-029) 6418174.
• **МАБІЛЬНЫ ТЭЛЕФОН** "Siemens", "Nokia", " Ericsson" і інш. Т. (8-029) 5589160.
• Мабільны тэлефон "LG W3000". Т. (8-029) 7726836.
• Мабільны тэлефон "Alcatel OT311". Т. (8-029) 7758847.
• Мабільны тэлефон М-55, новы, гарантыя год. Т. (8-029) 7759225.
• **МАБІЛЬНЫЯ ТЭЛЕФОНЫ** ад 35 у.а. Т. (8-029) 7747981.
• Мабільны тэлефон, б/у. Т. у Вілейцы (8-029) 7601376.
• **ПОМНІКІ** з мармуровай крошкі. Маладзечна, вул. Бухаўшчына, 58 (каля Палаца культуры). Т. у Маладзечне 70656, (8-029) 6221376.
• Рой пчаліны, 4-рамачны пакет, мёд, пылку (пергу), прапаліс. Т. у Вілейцы 42314, (8-029) 6275988.
• Сем'і пчол, адводкі, рой. Т. у Смаргоні 35917 (раніцай і вечарам).
• **СОТАВЫ ТЭЛЕФОН** ад 30 у.а. Т. (8-029) 7766920.
• **СПАДАРОЖНІКАВАЕ ТБ**. Пашыраныя магчымасці. Т. (8-029) 7792311.
• Суперуціскальнік-пояс, новы. Т. (8-029) 7795924 (Улад).
• Участак 0,25 га ў в. Баровыя на беразе Вішнеўскага возера. Т. (8-029) 6428207.
• **ЧЭКІ "ЖЫЛЛЁ"**, нядорага, правільнае афармленне. Т. (8-029) 7570954.

КУПЛЮ

• Касілку ротарную, вкучнік 5-корпусны, плуг 2- ці 3-корпусны. Т. (8-029) 5520040.
• **АНТЫКВАРЫЯТ, ФОТААПАРАТЫ, ГАДЗІННІКІ**, грамафоны, **АБРАЗЫ, МЭБЛЮ**, фарфор і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65542, (8-029) 6564854.
• Выключальнік ВА, А, АЕ, АП, кантактар, кантролер, гідраштурхальнік, зараднік, засцерагальнік, рэле і інш. Т. (8-029) 6969107.
• Граблі Г.В.Ц. Прэс-падборшчык. Т. у Вілейцы 66127.
• Д/а станок (фрэзер-ФСШ). Т. у Маладзечне 67764 (пасля 20.00), (8-029) 6739759.
• **КАБАНА** жывой вагой. Т. у Маладзечне 36522.
• **КАРЦІНЫ** старажытныя, рамы, іконы. Т. (8-029) 6564854.

• **МАНЕТЫ, МЕДАЛІ**, карціны, гадзіннікі і інш. старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 67397, (8-029) 7693157.
• Піламатэрыялы абразныя 3-4 сорт для вытворчасці драўлянай тары (з любой драўніны). Т. (8-029) 6654563.
• Пліты перакрыцця, рабрыстыя, аблегчаныя, 5 шт. Т. (8-029) 6932369.
• Рэле РВ-235, РП-256, РП-12, РТ-40 і інш. Т. (8-029) 7758036.
• **СОТАВЫ ТЭЛЕФОН**, можна няспраўны. Т. (8-029) 5589140.
• **СОТАВЫ ТЭЛЕФОН**, магчыма нерабочы. Т. у Маладзечне 54087.
• Чэкі "Жыллё". Т. у Маладзечне 65160, (8-029) 7051466.

МЯНЯЮ

• Цэглу чырвоную паўнацелую на чырвоную паўтарачную. Т. у Мядзеле (8-029) 7640635.

ЗГУБЛЕНА

• Згублены дыплом ЮN°086779 на імя Людмілы Станіславаўны Чаховіч лічыць несапраўдным.
• Згублены дакументы на імя Сапач М.У. Просьба вярнуць за ўзнагароду. Т. у Маладзечне 23168, 70192.

ПАТРАБУЮЦЦА

• Вальшчыкі лесу з 2 піламі. Т. у Маладзечне 31547.
• Запрашаем будаўнікоў, аплата за куб кладкі да 30 у.а., бетон – 25 у.а., вельмі вялікі аб'ём; рабочых на агульнабудаўнічыя работы. Т. (017) 2163134, (8-029) 7523525 (з 7.00 да 14.00).
• **ЗАПРАШАЮЦЦА Ў МІНСК БУДАЎНІКІ** і рабочыя ўсіх спецыяльнасцяў. Дарожнікі, машыністы, вадзіцелі. Жыллё і зарплата ад 600 тыс. руб. і вышэй гарантуецца. Т. (8-029) 7789178.
• Цырульнік у Вілейку. Т. у Маладзечне 65166, 44729, (8-029) 5514901.

ІНШАЕ

• ІП Ліскові Е.С. спыняе сваю дзейнасць. Пасв. №600420178 ад 03.09.2001 г.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: Астравец – 01591, Ашмяны – 01593, Валожын – 01772, Вілейка – 01771, Маладзечна – 01773, Мінск – 017, Мядзел – 01797, Смаргонь – 01592

■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ МАЛАДЗЕЧАНЦАЎ

Чаго вы баіцеся?

Большасць апытаных сказалі, што нічога не баяцца. І раяць, і жадаюць гэтага іншым. А вось, з сабепадобнай істотай – чалавекам – трэба трымаць вуха востра. Маўляў, толькі чалавек чалавеку можа нашкодзіць.

Наталля Маркоўская, работніца:

— Вайны. Цяпер шмат у якіх краінах ваююць, людзі гінуць і пакутуюць. У мяне сын расце, яго б таксама ў выпадку чаго забралі. А я гэтага не хачу. Не пайшла б і сама на вайну. Мяркую, што нашу Беларусь яна міне.

Алена Пагуда, інжынер-лабарант:

— Баюся застацца адна, што мяне забудуць родныя і сваякі. Адзінокі чалавек хутка зачахне і загіне духоўна і маральна. Каб гэтага не адбылося са мной, стараюся як мага больш удзяляць родным увагі. Хаджу на дні нараджэння і сустракаюся проста так.

Аляксей Адамовіч, школьнік:

— Нічога і нікога я не баюся. У мяне не было ніякага страшнага гора, накшталт смерці кагосьці з блізкіх, каб чаго-небудзь баяцца. Ну можа, баюся захварэць невылечнай хваробай. Для прадухілення гэтага займаюся спортам.

Міхаіл Вышыткевіч, пенсіянер:

— Хадзіць па вуліцы позна вечарам. Бандытаў у горадзе шмат. Работу знайсці цяжка, вось і займаюцца людзі бандытызмам.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ НАДВОР'Е

Мінск	12.06	13.06	14.06	15.06
ападкі (на працягу сутак)				
тэмпература,°С днём	+16	+17	+18	+15
ноччу	+12	+13	+13	+13
атмасферны ціск, мм	739	741	736	733
хуткасць ветру, м/сек	2	2	5	3

Вільня	12.06	13.06	14.06	15.06
ападкі (на працягу сутак)				
тэмпература,°С днём	+16	+17	+18	+14
ноччу	+11	+12	+12	+12
атмасферны ціск, мм	746	748	742	741
хуткасць ветру, м/сек	2	2	5	3

Чытайце праз тыдзень:

- **У маленькіх гарадах службы даведкі па тэлефоне паступова знікаюць. Мядзелскі і Вілейскі вузлы электрасувязі ўжо перадалі свае тэлефонныя базы ў Барысаў. У Мінскай вобласці будзе створаная адзіная служба даведкі. Пра лёс службы даведкі чытайце ў наступным нумары матэрыял Святланы Цішко.**

Гараскоп 14 – 20 чэрвеня

Авен (21.03–20.04)

Наступіў добры перыяд для ўсталявання новых інтэлектуальных кантактаў. Камунікабельнасць і раскаванасць дапамогуць аказаць прыемнае ўражанне на навакольных. Гэта добры перыяд для духоўнага і творчага развіцця. Вы ахвотна прымеце запрашэнне наведаць музеі, тэатры, канцэртныя залы. Ёсць сэнс адсеяваць усё непатрэбнае і рабіць уласныя высновы.

Цялец (21.04–21.05)

Найбольш важнай стане матэрыяльная сфера жыцця. Вы будзеце шукаць новыя метады абагачэння. У гэтыя дні магчыма шмат сустрэч, узнаўленне старых сувязяў, і ўсё для таго, каб стаць больш упэўненымі ў заўтрашнім дні. Раім не спяшацца з прыняццем дзелавых прапаноў, бо ім не суджана збыцца. Вас да нараджэння можна назваць гурманамі, таму дазвольце сабе з'есці тое, што хочацца.

Блізняты (22.05–21.06)

Будзе панаваць радасны настрой, з'явіцца схільнасць да забаў, задавальненняў, рамантычных і любоўных сувязяў. Добры перыяд для кахання, шлюбу, для замацавання сяброўства з прадстаўнікамі супрацьлеглага полу, а таксама для правядзення святаў і творчых вечароў, для дарэння і атрымлівання падарункаў. Згадзіцеся, гэта дарэчы, бо вы пачынаеце святкаваць дні нараджэння.

Рак (22.06–23.07)

Зоркі раяць праявіць актыўнасць па пераўтварэнні свайго дома, выкінуць усё непатрэбнае, правесці рамонт. Можна набыць нешта даволі каштоўнае для абнаўлення жылля. Пры гэтым варта прыслухацца да меркавання дзяцей. Яны могуць наштурхнуць вас на цікавую думку. Ва ўсіх грашовых узаемаадносінах галоўнае – не парушаць правілаў гульні. І тады ўдача сама напросіцца да вас у рукі.

Леў (24.07–23.08)

Варта перагледзець свае пачуцці і ўзаемаадносіны з раднёй, з блізкім акружэннем, з сябрамі. Вы зможаце распазнаць таямніцы надобразычлівцаў, сярод іх могуць быць вельмі блізкія для вас людзі. Вам стануць вядомы карысныя матывы сяброўства з вамі. Можа з'явіцца спакуса здрадзіць сваім каханым. Варта ўтрымацца ад яе, бо вам не ўдасца гэтага схаваць, і вынікі могуць быць непапраўнымі.

Дзева (24.08–23.09)

Наступае спрыяльны перыяд, калі цалкам можна выкарыстаць розум, каб падняць аўтарытэт і значнасць. У прафесійнай дзейнасці магчымы сітуацыі, дзе вы бліснеце ведамі і інтэлектам. Гэта прынясе задавальненне, з'явіцца стымул пошуку новай работы. Пад уздзеяннем космаса актывізуюцца тонкія энергіі. Вы набудзеце больш тонкае разуменне прыгажосці і ўменне ствараць яе вакол сябе.

Шалі (24.09–23.10)

Вы можаце прыемна і радасна правесці свой вольны час. Некаторыя вырашаць пайсці ў адпачынак. Адпачынак, забавы, гульні, сустрэчы з сябрамі і каханымі – асноўныя заняткі гэтага часу. Касмічны ўплыў будзе заклікаць вас узляцець над мітуснёй – жыць так, каб падняцца вышэй узроўню паўсядзённых клопатаў, зразумець вышэйшы сэнс чалавечага жыцця. Некаторыя адправяцца ў падарожжы.

Скарпіён (24.10–22.11)

У гэты перыяд вы станеце надзвычай прывабнымі для асоб супрацьлеглага полу. І вы сапраўды апраўдаеце чаканні людзей, будзеце гатовыя перажыць самыя інтэнсіўныя любоўныя перажыванні. Старайцеся кантраляваць сябе. Не выключана, што вы зацікавіцеся тайнамі Сусвету, маеце магчымасць спасцігнуць сэнс свайго жыцця і даведацца, як прыйсці да гармоніі.

Стралец (23.11–21.12)

Пасля вашага дня нараджэння прайшло 6 месяцаў – дастаткова часу для таго, каб ацаніць усе свае плюсы і мінусы. Варта падвесці папярэдні вынік мінулых дзеянняў і наметціць план на будучае. Каб атрымаць урокі з неспрыяльных сітуацый, трэба памятаць, што "кожны чалавек не сябар, не вораг, а настаўнік". Пасля кожнага канфлікту падумайце, які вывад з гэтага можна зрабіць.

Казярог (22.12–20.01)

Абставіны гэтага перыяду выявяць, якія ў вас зносіны з людзьмі і як навакольныя ўспрымаюць вас (насуперак вобразу, які вы спрабуеце стварыць). У цэнтры ўвагі будуць вашы ўзаемаадносіны з партнёрамі і саюзнікамі. Прыходзьце да кампрамісу. Пры пераадоленні цяжкасцяў магчыма ўзнікненне стабільнага партнёрскага саюза. Не будзьце раўнадушнымі з каханымі.

Вадалей (21.01–19.02)

Удачны перыяд. У многіх сферах намячаецца прагрэс. Ваша здольнасць да лідэрства дасць спрыяльныя вынікі. Вы адчуеце ўнутранае задавальненне ад вынікаў сваёй працы і зможаце дазволіць сабе ўсё. Радуйцеся навакольнаму свету і свайму месцу ў ім. Актыўна дзейнічайце ў цікавячых вас напрамках, не ўпускайце спрыяльных магчымасцяў вырашыць праблемы.

Рыбы (20.02–20.03)

Штодзённая праца стане асноўнай крыніцай сіл і энергіі, а таксама добрага настрою, што ў цэлым для вас нехарактэрна. Найбольш камфортна вы сябе адчуеце ў адасобленай абстаноўцы ці з вельмі дарагімі людзьмі. Вам не трэба цікавыя зносіны, бо дастаткова інфармацыі атрымліваеце з друкаваных крыніц. Фармулёўка вашай жыццёвай філасофіі такая: "Жыві і дай жыць іншым".

■ ПАДАТКААБКЛАДАННЕ

Сістэма не зменіцца

МІНСК. Жаданне ўрада захаваць існуючую прагрэсіўную пяціўзроўневую шкалу падаходнага падатку — ад 9 да 30 працэнтаў — сведчыць аб «нежаданні чыноўнікаў прызнаць відавочнае і глядзець у вочы рэальнасці». Так, старшыня выканкама Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Альтэрнатыва-XXI» Сяргей Балыкін пракаментіраваў прыняцце 8 чэрвеня ў першым чытанні Палатай прадстаўнікоў папраўак у закон «Аб падаходным падатку з фізічных асоб». Дэпутатам іх прадстаўляў міністр фінансаў Мікалай Корбут. Законапраект прадугледжвае не змяняць існуючую сістэму налічэння падаходнага падатку і захоўвае прагрэсіўную 5-узроўневую шкалу падаткаабкладання.

«Як паказвае статыстыка, рэальная сярэдняя выплачваемая стаўка падаходнага падатку складае каля 10 працэнтаў, і, згодна з логікай, неабходна б зрабіць шкалу падаходнага падатку плоскай, пакінуўшы адну стаўку у такім памеры», — сказаў Балыкін. Па гэтым шляху, паводле яго слоў, пайшла саюзная Расія, што ўстанавіла стаўку падаходнага падатку ў 13 працэнтаў, бо менавіта такая сярэдняя выплачваемая стаўка была раней.

Паводле БелаПАН.

Рэгіянальная газета

Галоўны рэдактар Аляксандр МАНЦЭВІЧ.

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227 ад 19.08.2003 г. Выдавец ТАА «Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета».

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёну і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Аб'ём 5 друкарскіх аркушаў фармату А2. Тыраж 9300 экз. Індэкс 63212 (індывідуальная падпіска), 63369 (ведамасная падпіска). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі. У розніцу – цана свабодная. №24 (475) 11.06.2004. РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ. 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. № 1912. Падпісана ў друк у 13.00 10.06.2004

Наш адрас: **222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.** Тэлефоны/факс: (01773) **6-96-67**, **5-38-41** (рэклама), **5-07-99**
E-mail: regionnews@promedia.by, http://regionnews.promedia.by

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета», УНН 600288444